

זכר צת

בחסידות חב"ד מציניים ביום י' בשבט את עלותו של כ"ק מרן האדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל על כס ההנהגה והקמת מפעל השליחות שחובקת עולם • מיוחד: שליח חב"ד במרוקו הרב שלום איידלמן, מראשוני החסידים שנשלחו להפיץ יהדות, שופך אור על המדינה שהתחילה עם המיזם היהודי שכבש את העולם וחוזר לרגעים מיוחדים בחיי שליחותו | 18

בחירת מקום לימודים לילד

מהו מוסד איכותי? • הישגים לימודיים • כתות מעורבות • המצב כיום במציאות זמננו • מעשה בשני אוטובוסים • האם בבית הספר התורני אין בעיות חינוכיות? • הזרעים בדמעה • הבן או הכסף...? • קריאתו של משה רבנו לדורות

בדיקת המציאות הקיימת במכלול בתי הספר בארץ, לאור עדויות, מחקרים, כתבות ודיווחים, נעלה בבירור שלפי המצב בפועל כיום, הורה המעוניין וחפץ באמת: א. בחינוך איכותי לילדיו ב. בשמירה על בריאות ושלמות גופם ג. בהגעתם להישגים גבוהים בלימודים, יוכל להשיג את שילובם של שלוש אלה בבית ספר תורני בלבד [יודגש כי אין הכוונה כאן לבית ספר ממו"ד (ממלכתי-דתי) אשר למרבה הצער ירד פלאות ותלמידיו נחשפים כיום לכל ההשפעות השליליות אליהם נחשפים תלמידי בית הספר הממלכתי. אלא הכוונה לתורני-חרדי. בתי ספר איכותיים כאלה פזורים בכל רחבי הארץ, חלקם נועדו לתלמידים שהוריהם חרדים לכל דבר, וחלקם מיועדים לתלמידים שהוריהם בשלבי התחזקות שונים]. ואין זה משנה אם מדובר בהורה המוגדר חילוני, דתי או מסורתי.

אמנם, ישנם הורים החוששים משינויים בהנהגות הבית, אשר ילד להורים שאינם דתיים, הלומד בבית ספר תורני, יביא עמו הביתה לאחר שלמד עליהם. ובכן, ראשית יש לזכור שגם אם אכן כך יהיה, בדרך כלל הבקשות תהיינה מינימליות וקלות לביצוע, כגון שאמא תדליק נרות שבת, שאבא יקדש וכדומה. דברים שגם ההורים ייהנו מהם בסופו של דבר. ובכל מקרה, בוודאי נסכים כולנו ש"הקרבה" זו מצד ההורים, כאין וכאפס היא לעומת הרווח האדיר שבקבלת ילד המחונן לערכי מוסר ולמידות טובות, לכיבוד אב ואם, והוא חי בחברה שאינה מסכנת את חייו ואת בריאותו הפיזית והנפשית. חברה שהיא מנותקת מסמים, סחיטה באיומים, משחקים מסוכנים, ושאר מרעין בישין אשר לדאבון לבנו מצויים כל-כך כאן בארץ, בבתי הספר שאינם תורניים.

וכבר נאמר כי "פחצים ביד גבור, פן פני הנעורים" (תהילים קכז, ד). ומדוע נמשלו לחץ ביד גיבור? לפי שכל זמן שהחץ בידו, יכול הוא לכוונו ולשולחו אל עבר האויב, ואולם לאחר שיצא החץ מידו לעבר אוהב מתוך אי שימת לב, אין ביד הגיבור לשנות את המצב. כך כל ילד נמצא ביד הוריו עד גיל מסוים. בתקופה זו בידם לשולחו ללמוד בבית ספר איכותי, ובכך לכוונו לשהות בחברה טובה ולצעוד בדרך טובה, אך כשיצא מידיהם ויסחף חלילה למחוזות רחוקים שלא האמינו שיגיע אליהם, לא יוכלו להתחרט ולומר נשנה ונתקן עכשיו.

מעשה בשני אוטובוסים

מעשה היה עם הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, שכאשר הורה טען בפניו כי הוא שולח את בנו ללמוד בבית ספר ממו"ד בגלל המבנה המפואר, בעוד בית הספר התורני שבשכונתו שוכן במבנה מיושן, ואל לו לרב לדאוג, הבן יתחנך לתורה ולמצוות כראוי מתוך ערכי הבית. השיבו הרב: "הנך דומה לתושב תל אביב השולח את בנו בתקופת החופש להתארח ימים אחדים אצל אחיו הגר בטבריה, וסיכמו ביניהם שהאב יעלה את בנו לאוטובוס בתל אביב ואחיו ימתין לו בדרתו בטבריה. אך כשהגיע האב לתחנה המרכזית וראה

בית הספר והישגי תלמידיו במגמת ירידה, ככל שרמות האלימות החברתית בו במגמת עליה. זאת בשל הסיבות הפשוטות הבאות: זמן יקר שהיה אמור להיות מוקדש ללימודים בעת השיעור, מתבזבז על השלטת סדר ומשמעת.

תלמיד החושש מפגיעה בגופו או בנפשו, אינו מרוכז כראוי בחומר הנלמד. התלמיד נעדר מהלימודים בתירוצים שונים, משום שחושש מאלמנות מילולית או פיזית מצד חבריו בבית הספר. גם אובדן הכבוד למורים ולמורות וחשיפת התלמידים לכלי המדיה השונים ללא גבולות, משפיעים מאד על ההישגים הלימודיים. תלמיד שאינו מכבד את המורה אינו פתוח לקבל ממנו לימוד והדרכה, ותלמיד שמוחו טרוד במה שראה בסרטים רוויי יצרים, או בפחדים ודמיונות שפיתח בעקבות צפייה בסרטים אחרים, אינו מיושב דיו לקליטת התכנים הנלמדים בשיעורים. ולכל אלה מצטרף חוסר רב בשעות שינה, עקב הצפייה המיותרת. והרי תלמיד הלומד בכתה שאלו הם תלמידיה, וכולם חיים באווירה דומה, ירד גם הוא בהכרח לרמה רדודה זו, והתוצאה תהיה בהתאם.

כיתות מעורבות ורמה לימודית

עוד יש לציין כי ממחקרים שנערכו בארצות הברית עולה שבנות הלומדות בבית הספר בכיתה שיש בה גם בנים, חשות משניות לבנים, ובחלקן אפילו מאוימות, ומשום כך אינן מרוכזות בלימודים כראוי. גם הבנים בכיתות אלה טרודים בעניינים אחרים ואינם מרוכזים כראוי בלימודים. פיצולם לכיתות נפרדות העלתה את הישגי לימודיהם של הבנים, ועוד יותר מהם - את הישגי הלימודים של הבנות.

בנוסף, ממחקר שנערך בישראל עולה, כי מאחר שהמוח הנשי שונה מהמוח הגברי, ישנם מקצועות שבהם הבנות קולטות מהר יותר את החומר הנלמד, וישנם מקצועות שבהם הבנים קולטים מהר יותר את החומר הנלמד, בכל מקצוע חל עיכוב בהתקדמות הכללית בגלל הקבוצה שאינה כשירה לקלוט במהרה את החומר הנלמד. פיצול הכתה לכיתות בנים ולכיתות בנות, העלתה את ההישגים הלימודיים של כולם.

המצב כיום במציאות זמננו

מהאמור עולה שגם אם הנהלת בית הספר שואפת ועושה הכל לרומם את רמת תלמידיה להישגים לימודיים גבוהים, וגם אם ספרי הלימוד יהיו חדישים ואיכותיים ברמתם הגבוהה, אם הילד אינו חש שמחה להגיע לבית הספר, ואין לו שלושה וריכוז בלימוד, ההישגים הלימודיים שלו בפועל יהיו ברמה נמוכה.

בבואנו לבחור את המוסד החינוכי בו ילמד ילדינו, עלינו לזכור כי במקום זה הוא עתיד לשהות במשך שנים ארוכות מידי יום ביומו כחצי יום ויותר לאורך רוב ימות השנה, וכי מדובר בשנים גורליות ביותר במה שנוגע לעיצוב אישיותו, בריאותו הנפשית, ורמת השכלתו.

משום כך אין להקל ראש בבחירת בית ספר רק בשל היותו קרוב לבית, או משום המבנה הנאה שבו הוא שוכן, או בזכות שמו המפורסם בשל אישים נודעים שלמדו בו, אלא יש לתת את הדעת על החשוב באמת, כמפורט להלן.

הדברים מודגשים כאן משום שהורים רבים נוטים להיכשל, בפרט בילד הראשון, בבחירת המוסד החינוכי. מצוי שבית הספר נבחר על פי קרבתו לבית, או מסיבות אחרות שעם כל חשיבותן הן שוליות ביחס למה שחשוב באמת.

עלינו כהורים להיות בשעה זו בבחינת "חכם הרואה את הנולד", ולא להיות פזיזים בקבלת החלטה כה גורלית, מבלי לתת את המשקל הנכון לעיקר כנגד הטפל, ומבלי לתת את הדעת לעובדה שמוסד חינוכי או זרם חינוכי אשר הצליח או לא הצליח לפני שנים, בהיותו אנו ילדים, לא תמיד נשאר כזה עד היום.

במסגרת פרק זה נסכם את הנתונים הנדרשים למוסד חינוכי איכותי, ונציג את העובדות הקיימות, לתועלת ההורים החפצים באמת בטובת ילדיהם.

מהו מוסד איכותי?

ובכן, כל מתבונן יסכים בוודאי כי מוסד חינוכי איכותי אמור בראש ובראשונה לענות על הדרישות המרכזיות הבאות:

1. הענקת חינוך מוסרי וערכי של דרך ארץ ומידות טובות, כגון: כבוד הוולת, כבוד ההורים והמורים, עיצוב ופיתוח האישיות, כלים להתמודד עם אתגרי החיים ותקופות משבר, כאשר לכל אלה דרושות תוצאות מוכחות. ובכלל זה, הקפדה על קבלת תלמידים שאינם נחשפים למפגעים טכנולוגיים ותקשורתיים שונים.
2. יכולת סבירה לשמור על שלומם הפיזי של הילד.
3. הקניית ידע לימודי אשר יבטיח את השכלת הילד בהתאם למסוגלותו.

בחינה מדויקת של שלוש דרישות בסיסיות אלה, תעלה בבירור כי שתי הדרישות הראשונות חשובות אף יותר מהשלישית. שהרי אם אין ביכולת בית הספר להגן על הילד מהשפעה חינוכית הרסנית, או לשמור על חייו הילד ועל בריאותו, לא נוכל להרשות לעצמנו להפקיד/להפקיר את ילדינו היקרים בבית ספר זה, גם אם רמתו הלימודית אכן גבוהה.

הישגים לימודיים

אמנם יש לציין את אשר הולך ומתברר כיום, כי רמת הלימודים של

נלקח מספרו של הרב 'המדריך המלא לחינוך ילדים' - ניתן להשיג ברשת אור החיים או בהידברות שופס.

רוצים קיר טיפוס משלכם?

מצויין! זאת בדיוק ההתמחות שלנו כבר מעל 17 שנה, במגוון רחב של פתרונות מקיפים לבניית קירות טיפוס, מתחמי נינג'ה, פארקי חבלים ומתקני אקסטרים. אנו בונים מתקנים קטנים בבתים פרטיים, ועד למתקנים הגדולים ביותר בארץ. **חישבו על חלום, בכל מקום, אנחנו נגשים אותו עבורכם!**

בתי ספר	רשויות	עירויות	מוסדות	בתים
גני שעשועים	גני ילדים	פארקים	מתנסים	חצרות

פרויקטים לדוגמא:

360climbing
החברה הגדולה לתכנון, בנייה והקמת קירות טיפוס, מתחמי נינג'ה, פארקי חבלים ומתקני אקסטרים
www.360climbing.co.il | יהודה 054-360-3-360

חברתנו מייבאת את מיטב מותגי הציוד המקצועי לטיפוס, לבטיחות, לתעשייה וגלישה

אך האם היא תישאר ברורה באותה מידה כל ימי חיך ? !
בוודאי שאתה מעדיף את בנך ורוצה אותו הרבה יותר מכל סכום של כסף, אבל היזהר לבל תתנהג להיפך עם חלוף הזמן, כאשר תחיה בתחושה כי "הילד כבר יסתדר מעצמו, עלי להשקיע בקידום ובפיתוח העסק כדי להשיג כסף". וכך יגדל הילד ללא מסרי האהבה והקירבה שהוא כה זקוק להם, וללא התעניינות כנה בשלומו, האזנה לקשייו וקבלת ייעוץ נכון ממי שאוהבים אותו יותר מכל חבר או אוהב אחר.

או שתפתה לשולחו למסגרת בה ילמד תואר שיוכל באמצעותו להגיע לכסף, גם אם המקום אינו טוב עבורו מההיבט הרוחני, באומרך "הוא כבר קיבל את יסודות היהדות בבית, ובוודאי יהיה בעל יראת שמים ומידות טובות". ומתוך כך תאבד חלילה את בנך, ותיזכר רק כאשר יהיה מאוחר, לאחר שייסחף למחוזות שאינך חפץ לראותו בהם. ומה נואלו המניחים את ילדיהם ליד המסך, ובלבד שלא יפריעו את מנוחתם, במקום להשקיע בהם תשומת לב וערכים חינוכיים.

בעניין המגרעת שבחיבוב הממון לעומת ההשקעה בחינוך הילדים, אומר המדרש (תנחומא, פרשת מטות, פרק ז) על הכתוב בקהלת (י, ב) "וְלֹב פֶּסֶל לְשִׁמְאֹלוֹ":

"אלו בני ראובן ובני גר, שעשו את העקר טפל, והטפל עיקר. למה ? שחיבבו נכסיהם יותר מגופן. שאמרו למשה (במדבר לב, טז): 'גְּדֹרֹת צֶאֱן נִבְנָה לְמִקְנֵינוּ פֹה', תחילה, ואחר כך: 'וְעָרִים לְטָפוֹנוּ'.

אמר להם משה: לא תעשו כך. עשו את העיקר תחילה ! בנו ערים לטפכם, ואחר כך גדרות לצאנכם.

אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם חיבתם ממונכם יותר מנפשותיכם, חייכם אין בו ברכה. שנאמר: 'נִתְּלָה מִבְּהֶלֶת מְרִאשׁוֹנָה, וְנֶאֱחָרְתָּהּ לֹא תִבְרָךְ' (משלי כ, כא). 'אֶל תִּנְעַז לְהַעֲשִׁיר, מִבִּינְתֶּךָ תִּדְלִי' (משלי כג, ד). ואילו עשיר ? השמח בחלקו, שנאמר (תהילים כח, ב): 'גִּיַּעַ פָּפִיד כִּי תֵאָכֵל, אֲשֶׁרִיד נְטוּב לֵף'."

הרי לנו שהמשבש את סדר העדיפויות הנכון, ומשקיע בממונו במקום בילדיו, לא רק שלא רואה נחת מילדיו, גם אינו רואה בממון שכל כך השקיע בו ! ויצא קרח מכאן ומכאן. ולעומת זאת, המשקיע בחינוך ילדיו, זוכה לראות ברכה גם בממונו.

קריאת משה לדורות עולם

כאשר בישרו משה ואהרן לפרעה על מכת ארבה אם לא ישלח את עם ישראל לעבוד את ה' במדבר, אמר להם פרעה (שמות י, ח-יא):

"לָכוּ עֲבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם, מִי נָמִי הֶהָלָכִים ?"

ומשה רבנו השיב לו:

"בְּנִעְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ גִלָּף, בְּבָנֵינוּ וּבְכַנְתָּנוּ בְּצִאֲנֵנוּ וּבְכַבְּרָנוּ גִלָּף, כִּי חָג ה' לָנוּ."

אך פרעה מסרב בתוקף: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: יְהִי כֵן ה' עִמָּכֶם בְּאֲשֹׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם, רְאוּ כִּי רָעָה נִגְדָּה פְּנִיכֶם ! לֹא כֵן לָכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעֲבְדוּ אֶת ה', כִּי אִתָּה אֲתֶם מְבַקְשִׁים. וַיַּגִּדְשׁ אֲתֶם מֵאֵת פְּנֵי פְרָעָה."

בפסוקים אלה התווכחו משה רבנו והמלך המצרי ויכוח רב משמעות.

משום כבודם של הזקנים, תמיד מקדימים אותם לצעירים, ואילו כאן מקדים משה רבנו את הצעירים לזקנים, ואומר: בנערינו ובזקנינו נלך !

אלא שכאשר שמע משה את שאלת פרעה "מִי נָמִי הֶהָלָכִים", הבין שפרעה מבקש לשלוח רק את המבוגרים, ומיד הזדרז להכריז בפניו כי אצלנו חינוכו של הדור הצעיר קודם לכל. שהרי הולכים אנו לעבוד את ה', והכרחי לנו שהצעירים יראו דוגמא אישית.

אולם פרעה התנגד כצפוי, ולא הבין מה פשר המשקל שישראל מייחסים לצעירים ואמר: "לֹא כֵן לָכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעֲבְדוּ אֶת ה'", והצעירים ישארו כאן. וכאשר הבין שמשה מתנגד נחרצות לכך, מיד: "וַיַּגִּדְשׁ אֲתֶם מֵאֵת פְּנֵי פְרָעָה."

אולם קריאתו של משה רבנו מהדהדת בעם ישראל לדורותיו: "בנערינו ובזקנינו נלך !" כשמדובר בחינוך, הצעירים קודמים לכולנו !

כבר נאמר קודם לכן שבועמדו לפני פרעה היה בן מאה ושלושים שנה (בראשית מז, ט), וכאן כתוב שבפטירתו מן העולם היה בן מאה ארבעים ושבע שנים, נמצא בחישוב פשוט שיעקב אבינו חי במצרים שבע עשרה שנה ?

אולם ביקשה התורה לרמוז במילים אלה על מקום נוסף שבו ציינה שבע עשרה שנה, והוא בעניין גילו של יוסף הצדיק בזמן שנפרד מאביו ונמכר לעבד: "יוֹסֵף בֶּן שָׁבַע עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת אָחִיו בְּצֹאֵן" (בראשית לז, ב). ובאה ללמד כי הקדוש ברוך הוא מחשב כל פרט ופרט - בין טוב ובין רע - שעושה האדם בחייו, ונותן לכל אדם שכר כפי פעולתו. ורמזה כאן שכנגד השנים שטרם יעקב אבינו לחנך את יוסף וללמדו תורה במשך שבע עשרה שנה עד פרידתם, רווה ממנו נחת בסוף ימיו, כאשר יוסף שימש שליט מצרים, וחי יעקב במצרים שבע עשרה שנה חיים שלווים וטובים. נמצא שבסך הכל חי יעקב אבינו בטוב ובנעימים שלושים וארבע שנה: שבע עשרה שנים מעת שנולד יוסף ועד שנמכר לעבד, ושבע עשרה שנים בהיותו במצרים. ונרמז ענין זה במילה 'וַיַּחֲוֶי' לא כתוב 'וַיַּחֲוֶי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָשָׂרָה שָׁנָה', אלא 'וַיַּחֲוֶי יַעֲקֹב', מלשון 'חיות', ולא רק מלשון 'שהייה' במקום כמשמעות 'וַיַּחֲוֶי'. לרמוז שכמנין המילה 'וַיַּחֲוֶי' (34) חי יעקב אבינו והרגיש את החיים באושר ובנחת, ללא צער הפרידה מיוסף, שלושים וארבע שנים.

ומכאן ילמד כל אדם להשקיע בבניו, ללמדם תורה ולחנכם למצוות ולמעשים טובים, גם אם טרוד הוא בפרנסתו ובעניינים אחרים, וגם אם פרנסתו דחוקה או שבית הספר התורני רחוק ממקום מגוריו, יטרח עבורם להשקיע בהם זמן וממון וטרחו, וישלחם אף למרחקים למען ילמדו את תורת ה' כראוי ויתחנכו ליראת שמים ומידות טובות. ויזכור תמיד כי עוד ישיב לו ה' את שכר עמלו הרב וגמולו הטוב, מידה כנגד מידה כנגד השקעתו. וכגודל ההקרה והטרחו של ההורים למען חינוך ילדיהם במוסדות חינוך תורניים, כך גודל שכרם הרב בעולם הזה ובעולם הבא. בעולם הזה - כאשר ירוו מהם מלוא חופניים נחת לעת זקנה, כיעקב אבינו בשעתו בראותו את בנו בתפארת מלכותו והוא דואג לכל צרכי אביו. ובעולם הבא - כאשר יראו את שכרם העצום, בזכות חלקם כשותפים ממש בכל התורה והמצוות והמעשים טובים של בניהם, ההולכים בדרך ה'. וכבר נאמר (תהלים ככו, ה): "הַדֹּרְעִים בְּדִמְעָה, בִּרְיָהּ יִקְצְרוּ."

הבן או הכסף...?

אמנם למרבה הצער, ישנם הורים המפסידים את עתידם הרוחני של ילדיהם בגלל שקיעות בתאוות הממון. יש להם פרנסה, אך משקיעים שעות נוספות כדי להתעשר, ומתוך כך מזניחים את חינוך ילדיהם, והילדים גדלים בכוחות עצמם ומקבלים את חינוכם מחברים חסרי ערכים או מכלי המדיה השונים.

ויש שמרוב דאגתם לעתידו הכלכלי של הילד, שולחים אותו ללמוד במקומות שאין בהם תורה ויראת שמים, משום שחפצים בתארים ובממון.

רמז נכבד למוסר השכל גדול שיש להפיק בעניין זה, קיים בפדיון הבן.

בתחילת חיי הילד הראשון הנוול במשפחה, בהיותו בגיל שלושים יום בלבד, שואל הכהן את האב הטרי לפני הפדיון: "במה הנך מעוניין יותר, בבנך או בחמישה סלעים שהנך חייב לפדותו בהם ?" והדבר תמוה, מה מקום יש לשאלה מעליבה כזו ? וכי יש ספק אם האב מעוניין בבנו או בכסף ? !

אולם, שאלה זו נועדה בעומקה ללמד את האב מאז ולעולם, כיצד להתייחס לילד זה ולכל ילד וילד שעתיד להיוולד לו. לפי שתאוות העולם ומרוץ החיים עלולים להסיט את האב מעמל הפרנסה ההכרחי, לרדיפה אחר הכסף לשם מותרות, ולהשכיח ממנו את ילדיו המשתוקקים לתשומת לב אוהבת של אבא, לחינוך ולהדרכה מתוך אהבה. והשאלה שנשאלה בפדיון הבן הראשון צריכה להדהד באזני האב הטרי כל החיים: במה הנך מעוניין יותר, בבנך או בכסף ? ..

אמנם כעת התשובה ברורה לך עד כדי תמיהה מה פשר שאלה זו,

את האוטובוס המיושן הנוסע לטבריה, החליט להעלות את בנו לאוטובוס החדש העומד ברציף הסמוך ונוסע לבאר שבע... האם יוכל האב להתלונן אחר כך מודע בני לא הגיע לטבריה ? הלא האוטובוס הזה מוביל למקום אחר, ומה בכך שהוא מפואר יותר ? ?

האם בבית הספר התורני אין בעיות חינוכיות?

מידי פעם נשמעת הטענה: אם אעביר את ילדי לבית ספר תורני, האם מובטח לי שאין שם בעיות חינוכיות ? וכי הילדים שם מושלמים ?

אולם התשובה פשוטה. בוודאי שגם לילדים הדתיים יש ניסיונות והתמודדויות, וגם בבתי הספר התורניים ניתן לשמוע על בעיות משמעת והצקות לחברים. אולם ההבדל עצום, הן בכמות והן באיכות. שהרי אלה נחשפים בהיתר רשמי של הוריהם ומחנכיהם למסרים הרסניים של אלימות ויצרים, ואלה שמורים ברובם. אלה כמעט שאינם שומעים במשך השנה הדרכה לכיבוד הורים, דחיית סיפוקים, ושלטיה בדחפים וביצרים, ואלה שומעים השכם והערב: "איזהו גיבור ? הכובש את יצרו" (אבות ד, א). "איזהו מכובד ? המכבד את הבריות" (שם). "איזהו עשיר ? השמח בחלקו" (אבות שם). וכמובן: "פֶּבֶד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, לְמַעַן יֵאָרְכוּן יָמֶיךָ" (שמות כ, יב).

לסיכומו של דבר

עלינו כהורים מוטלת החובה לשלוח את ילדינו לבית ספר שבו יקבלו את מירב ומיטב הערכים היהודיים, ובכך למזער את הסיכונים השונים ולהרוויח הכל.

והרי גם מצד חובתנו כלפי בורא העולם והאדם, עלינו לשאול את עצמינו האם הנחלנו לילדינו את ערכי היהדות לשומרים כהלכה ? ואיך נבוא לפני אבינו שבשמים אחרי מאה ועשרים שנה אם ילדינו צועדים בדרך המנוגדת לרצון הבורא ? הלא כמה צער יש לאדם המגיע לעולם האמת, ובנו אפילו אינו יודע לומר קדיש כהלכה לעילוי נשמתו.

בפרט שהמציאות מלמדת שילד שהתחנך בבית ספר תורני, גם אם בחר בבגרותו בדרך שונה, נשאר הוא תמיד בעל ערכים מוסריים גבוהים ברגישות לזולת ובכיבוד הורים, ערכים אותם ספג בילדותו, והם מלווים אותו כל חייו.

הזרעים בדמעה...

לעיתים עלול ההורה לחוש כבדות ועייפות בחינוך הילדים, ויצרו לוחש באזנו: "מדוע אתה טורח כל כך ללמוד ולהחכים כיצד לחנך נכון, ומדוע לעמול כל כך בהשקעה בילדים ? והרי יש לך גם חיים משלך, הנח לעצמך ליהנות".

גישה זו כה מנוגדת לגישת הדורות הקודמים, בהם האב והאם חשו שכל חייהם סובבים סביב הילדים, ומשום כך רוו נחת אין סופית לעת זקנתם מכל ילדיהם, על אף שמבחינה חומרית לא היה בידם להעניק לילדים את כל השפע שילדינו מקבלים מאתנו כיום. גם הילדים גדלו מאוזנים ובריאים בנפשם, מלאי שמחת חיים ובטחון עצמי, משום שידעו תמיד כי הם עומדים בראש סדר החשיבות אצל הוריהם.

גם מן השמים מסייעים בידו של המשקיע בחינוך ילדיו, ומסובבים שיקבל תמורה הולמת כנגד כל השקעה.

הנה מצאנו דבר נפלא בעניין יעקב אבינו, ובנו יוסף הצדיק. נאמר בתורה (בראשית מז, כח): "וַיַּחֲוֶי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָשָׂרָה שָׁנָה. וַיַּחֲוֶי יָמֵי יַעֲקֹב, שְׁנֵי חַיָּיו, שִׁבְעַת שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה". ויש לתמוה, הרי בתורה אין אפילו אות אחת מיותרת, ומפני מה הייתה צריכה לפרט שיעקב חי במצרים שבע עשרה שנה. הלא

יום ליום

הענין לאנשים אודים.

לרגל הרכישה וההתרחבות

דרושים:

- כתבים
- עורכי מדורים
- עורך מדור תורני

- מנהלי תחומי:
- דיגיטל
- רשתות חברתיות
- קשרי קהילה
- נשים, ילדים וצרכנות

- מנהל מחלקת מנויים
- מנהלי תיקי לקוחות
- סוכני מכירות
- אנשי טלמרקטינג

פניות וקו"ח יתקבלות אך ורק למייל:
yosefshinover@gmail.com

המודעה מיועדת לגברים ונשים כאחד

הקריאה האלוקית: בוא!

המשנה במסכת אבות (ב, טו): "לא עליך המלאכה לגמור" - ובאותה נשימה - "ולא אתה בין חורין ליבטל ממנה" זה לא אומר שהשם פועל בשבילנו! להיפך, התפקיד הוא שלנו ובשבילנו! אנחנו הם אלה שצריכים להיאבק, ולהיאבק קשה - אבל חשוב לזכור כי אנחנו לא לבד במערכה הזו. יש לנו גב חזק! החזק מכל! והוא בטוח ומבטיח. וכפי שמסיימת שם המשנה: "ונאמן הוא בעל מלאכה שישלם לך שכר פעולתך"!

קחו דוגמא מעשית מהשבוע, כולם יודעים את העול הכבד שנופל על ההורים לפני פורים והוא "התחפזות", סעיף זה יכול להגיע לעשרות ומאות שקלים לילד!

והנה ביוזמה משותפת עם ידידי חבר קהילת הפארק הצלחנו לארגן מכירת תחפושות חדשות מגוון עם תו תקן, כך נמכרו אלפי פרטים במחיר מצחיק של בין 5 ₪ למקסימום 15 ₪ כאשר מאות מתושבי חדרה נהרו ושמתו עם הילדים בתחפושות חדשות במחיר מצחיק!

איך זה קרה? מרצון טוב! אמונה שיש דרך - חיפוש פתרון וחיבור יוזמה למעשה. ובסופו של יום, גם המוכר לא הפסיד...

אולי הוא הרוויח פחות, אבל קיבל שכר גדול וסיפוק עצום. מה שגוהר לנו הוא רק לפתוח את העיניים ולהאמין שאפשר, את היתר נשאר לבורא העולם...

...

ללמדך, שכל אחד ואחד מאיתנו מקבל את הכוחות והעוצמות הנדרשות כדי למלא את תפקידו בחיי היום יום, כדי להגיע אל קיום מטרת הבריאה.

ובחזרה לענייני החסד והנתינה, רצון בורא עולם מאיתנו הוא הערכות והאחריות איש לרעהו - נתינה ללא בקשת תמורה, כאשר הדבר נעשה מתוך הכרה וידיעה כי הקב"ה איתנו, ומהטוב יוצא תמיד אך ורק טוב, והרבה!

יחד שבטי ישראל!
שבת שלום ומבורך

משה חרד להיכנס לארמון פרעה שהיה מלא באלילים וכוחות טומאה. הפירמידות במצרים (צילום: ויקיפדיה)

פרשת השבוע פותחת בציווי הקדוש-ברוך-הוא למשה רבינו "בא אל פרעה", ולהורות לו לשחרר את בני ישראל. המפרשים שואלים והרי לכאורה היה יותר נכון לומר "לך אל פרעה", ולא "בא אל פרעה". ומבארים בעלי המוסר כי מהמילה "בוא" אנו לומדים שכביכול הקב"ה בעצמו הגיע יחד עם משה וליווה אותו בדרכו ובשליחותו אל מלך מצרים כדי להוציא את בני ישראל מארצו. ואכן כן מוסבר בספר הזוהר, כי משה חרד להיכנס אל תוך הארמון של פרעה שהיה מלא באלילים ובכוחות טומאה שונים, והקב"ה הניח את דעתו בכך שאמר לו כי הוא יתברך בעצמו מתלווה אליו בשליחותו.

...

מבואר בדברי חז"ל הקדושים כי "תורה" היא מלשון "הוראה". גם ה'סיפורים' שמופיעים בתורה אינם רק אירועים היסטוריים בלבד, אלא נועדו להורות לנו דרך חיים. ויתירה מכך, בפסוקי התורה ישנו כוח נצחי המלווה כל נקודת זמן בחיינו. כאשר אנו לומדים 'סיפור' בתורה אנו בעצם שואבים ממנו כוחות רוחניים למקום ולזמן שבהם אנו נוכחים, כדי להצליח להתמודד עם משימות דומות לאלו שמתוארות בתורה. וכך כל המאורעות שהתורה מציינת מאת האבות הקדושים וגדולי האומה לדורותיה הם בבחינת "מעשה אבות סימן לבנים" - שאנו למדים ממעשיהם כיצד לנהוג וללכת בדרכיהם הטובים.

אכן, "מפגש עם פרעה" אינו עומד על סדר יומו של אף יהודי... גם מפגש עם דמויות שעשויות להיות מזוהות כממשיכי דרכו של פרעה - עומד אולי על סדר יומם של יהודים בודדים. אולם עימות עם כוחות טומאה מהסוג שהתנקז בפרעה, גם אם לא בעוצמה זוה, עומד בפירוש על סדר יומו של כל אחד ואחד מאתנו.

משך השנים בהם אנו חיים בעולם - הם תקופות 'ניסיון', כלומר, לכל אחד מאתנו ישנם התמודדויות בין טוב לרע "בין

מבואר בדברי חז"ל הקדושים כי "תורה" היא מלשון "הוראה". גם ה'סיפורים' שמופיעים בתורה אינם רק אירועים היסטוריים בלבד, אלא נועדו להורות לנו דרך חיים. ויתירה מכך, בפסוקי התורה ישנו כוח נצחי המלווה כל נקודת זמן בחיינו. כאשר אנו לומדים 'סיפור' בתורה אנו בעצם שואבים ממנו כוחות רוחניים למקום ולזמן שבהם אנו נוכחים, כדי להצליח להתמודד עם משימות דומות לאלו שמתוארות בתורה. וכך כל המאורעות שהתורה מציינת מאת האבות הקדושים וגדולי האומה לדורותיה הם בבחינת "מעשה אבות סימן לבנים" - שאנו למדים ממעשיהם כיצד לנהוג וללכת בדרכיהם הטובים.

NEW
YEAR

NEW
JOB

להתחיל שנה

בעבודה מצויינת!

לצוות ותיק ומגובש

דרושות נציגות

לחטיבת גיוס תרומות ומשאבים

שעות המשמרת 9:30-14:00

צוות
מנצח

אירה
ביתית

בנוסים
גבוהים

40 ש
לשעה

לתת תקווה
LATET TIKVA
מרכז ארצי לעזרה וסיוע לילד

לפרטים וכניסה לעבודה מוצלחת חייגי:

077-2309997

לשלוט על המחשבות

כעת מובן היטב ההבדל בין הברכות, וגם בניסוח שלהן: ה"דרישה", המפרש על הטור, מביא רעיון נאה בשם המהר"ל: בתפילין של יד הברכה היא "להניח תפילין", משום שהמצווה היא בעצם מעשה ההנחה על היד, כנאמר: "וקשרתם"; ואילו בתפילין של ראש מברכים בלשון כללית: "על מצוות תפילין", משום שהמצווה היא כללית, "והיו", שהתפילין יהיו על הראש. ואחרי שהבנו את ההגדרה הפשוטה של הדברים, עולה השאלה העמוקה: מה משמעות הדברים מבחינה רעיונית? מדוע באמת תפילין של יד מצוות בקשירה חד פעמית, בעוד שהתפילין של ראש צריכות להיות על הראש כל העת? – הרבי מליובאוויטש מציג תובנה פסיכולוגית אדירה, שהיא המפתח לחיים הטובים, הרגועים והשמחים, בגשמיים וברוחניות.

מדרש נחומא מספר סיפור מחריד על התנא רבי מתיא בן חרש, חברו של רבי שמעון בר יוחאי. הוא היה אדם מושלם ולא הפסיק ללמוד תורה לרגע אחד. השטן לא היה יכול לסבול את ההתמדה שלו ונעמד לפניו בדמות אישה יפה. ניסה רבי מתיא לסובב את ראשו, אך הדמות הופיעה שוב. הוא חשש בחרדה שלא יוכל לשלוט בתאוה שלו, וביקש מתלמידיו להביא לו מסמרים כדי לסמא את עיניו שלא יראה אותה... נבהל השטן וסר ממנו.

ואם כך הם הדברים אצל ענקי רוח כרבי מתיא בן חרש – מה נאמר אנחנו? מאיפה יכול אדם כערכנו למצוא את הכוחות לשעבד את המוח והלב לעבודתו יתברך?

כאן בא הפתרון של התפילין: אכן קשה מאד לשלוט בלב. אין לנו יכולת למנוע את התשוקות והדחפים מלעלות שוב ושוב בתודעה, ולכן מצווה התורה רק "וקשרתם לאות על ירך", כלומר, כאשר התשוקה עולה, תבלום את עצמך מלהביא לידי פועל את התשוקות האסורות.

אך כמה זמן אפשר לחיות כך? כיצד אפשר להילחם נגד אויב שנמצא בתוך הבית פנימה? זאת הרי פעולה בעלת תוחלת חד פעמית בלבד!

ממשיכה התורה ומגלה את הסוד הגדול: "והיו בין עיניך". בראש יש לנו שליטה נמשכת. ובפשטות: התביעה היא לשלוט במחשבה השנייה. אחרי שעלתה התשוקה הראשונה למוח, האדם נדרש לסלק אותה מהראש ולעבור לחשוב על דברים אחרים. וזה לגמרי בכוחו. האדם שולט במחשבתו. ברגע הראשון יהיה קשה, אבל מפעם לפעם הדומיננטיות של המחשבה הזרה תפחת.

למה הדבר דומה? אדם שגולש באינטרנט, עולות לו כל הזמן פרסומות מסחריות שונות. אדם מן השורה שאינו מבין במחשבים אינו יכול לעצור אותן מלעלות, אך הוא כן יכול ללחוץ על האיקס, לסגור אותן ולעבור לעסוק בעניינים אחרים שימלאו את מוחו בתכנים חשובים יותר.

כשהרב שמואל לו מלונדון היה בחור ישיבה צעיר, הוא התאונן בפני הרבי מליובאוויטש על מחשבות שליליות שונות שעולות במוחו. הרבי השיב: "אל תיאבק במחשבה הזו. תמורת זאת, תעלה מחשבה אחרת במקומה. תהרהר ברעיון תורני שלמדת בזמן האחרון או אפילו על מזג האוויר או פוליטיקה".

"להניח תפילין", או "על נטילת לולב" או "לשמוע קול שופר", ואם כן, גם בתפילין של ראש היה נכון לברך "על הנחת תפילין"!

להניח או להיות מונח

למעת האמת, הרבי מליובאוויטש (שהחודש מציינים בכל רחבי העולם היהודי את שנת השבעים לעלותו לנשיאותו הרמה ביום יו"ד שבט תש"י לאחר הסתלקות חותנו האדמו"ר הקודם) מציין כי התורה עצמה מבחינה באופן בולט בין התפילין. בפרשת שמע נאמר על התפילין: "וקשרתם לאות על ירך, והיו לטוטפות בין עיניך".

החלוקה הברורה מלמדת אותנו שני דברים: דבר ראשון, מדובר בשתי מצוות שונות (וכך נפסק להלכה כי התפילין של יד ושל ראש אינן מעכבות זו את זו, ומי שיכול להניח רק תפילין של יד או של ראש – למשל, אם אין לו תפילין, או שחטף מכה ביד – מניח אחת מהן).

דבר שני, הגדרת הקיום של שתי המצוות היא שונה לחלוטין. הגאון הרגוצ'ובי, רבי יוסף רוזין, מדקדק בספרו "צפנת פענח" כי בתפילין של יד העיקר הוא פעולת הקשירה וההנחה עצמה, כמודגש בתורה: "וקשרתם לאות על ירך", ואילו בתפילין של ראש, המצווה היא שיהיו התפילין על הראש, כמודגש בתורה: "והיו לטוטפות בין עיניך".

ההשלכה המעשית מההבדל היא: הנחת תפילין של יד היא מצווה חד פעמית: להניח על היד, וברגע שאדם קשר והניח את התפילין, קיים את המצווה; ואילו הנחת תפילין של ראש היא מצווה קבועה ונמשכת: מצווה שהתפילין יהיו מונחות על הראש כמה שרק אפשר, וכל רגע שהתפילין על ראשו של האדם, הוא מקיים שוב ושוב את מצוות "והיו לטוטפות בין עיניך".

אולי היום הדברים נשמעים לא חשובים, אך בעבר היו האנשים בעלי גוף נקי ומחשבה טהורה והיו לובשים את התפילין כל היום. כך, למשל, מספרת הגמרא על התנא רבי אליעזר שהלך לבקר איש עשיר בביתו. אותו עשיר רצה להעניק כבוד מיוחד לרב, ויצא עם רבי אליעזר החוצה והראה לו מערת טבילה עם מי מעיין זורמים. באותם ימים לא היו מקוואות טהרה מצויים, וכל טבילה במקווה הייתה מחווה מיוחדת. רבי אליעזר פשט את התפילין, הוריד את בגדיו ונכנס לבור הטבילה. אולם אותו עשיר הראה כי המים בבור הטבילה הסמוך נקיים יותר. רבי אליעזר עלה מהמים, התלבש, הניח את התפילין, צעד אל הבור השני, הסיר את התפילין ופשט את בגדיו. וזאת אף שהמרחק בין הבורות היה בסך הכול ארבע אמות, כך שהוא לא צעד אפילו שני מטר ללא התפילין.

ובכן, כל החומרה הזו היא בעיקר מצד התפילין של ראש, שבהן המצווה היא: "והיו לטוטפות בין עיניך", שהתפילין יהיו באופן קבוע על הראש.

מעשה בחסיד שסבל ממחשבות מעיקות. כל העת טרדו את מוחו מחשבות קשות שהסichו את דעתו מהמשימות העומדות לפניו. הוא הלך לבקש עצה מהמגיד ממזריטש, והרבי יעץ לו לדבר עם תלמידו החשוב, הגאון רבי זאב וולף מז'יטומיר.

הגיע היהודי לז'יטומיר בשעת לילה, הקיש על דלת ביתו של הרב, אך איש לא פתח אותה. זה היה מוזר. הוא שמע אנשים בבית, אך איש לא טרח להיענות לקריאה. הלילה היה קר מאד, שלג ירד בחוץ כיאה לאמצע החורף האוקראיני, אך בני הבית התעלמו מהנקישות המתחננות שלו.

הוא חש שאוזניו קופאות ורגליו מתאבנות, לא נותרה לו ברירה והוא צעק: "יהודים, רחמנים בני רחמנים! חסו עליי, אינני יכול לעמוד בחוץ עוד רגע!".

בעל הבית התקרב אל הדלת, הסיט את הברית הגדול שנעל אותה והכניס אותו פנימה.

החסיד שהה בביתו של רבי זאב וולף כמה ימים, ולאחריהם ניגש ואמר: "המגיד שלח אותי אליך כדי ללמוד כיצד לשלוט במחשבות זרות, אך התבוננתי בהתנהגות שלך ולא ראיתי כל דבר מיוחד".

אמר הרב: "העברתי לך את המסר מיד כשהגעתי. אתה הקשת על הדלת שוב ושוב ולא הכנסתי אותך פנימה. בכך לימדתי אותך כי אנחנו שולטים על פתח הגישה אלינו. אנחנו בוחרים מי ייכנס הביתה ומי לא ייכנס, וכך כל אדם נושא את היכולת לבחור מה יחדור למחשבתו ומה לא".

הרעיון הוא כזה: הלב עושה צרות לכולנו. הוא מעלה לראש תאוות אסורות, מחשבות מעיקות ודאגות מטרידות, וכל אדם מתקשה לעמוד מולן.

וזאת לא רק בעיה של רשעים עם יצר הרע גדול, אלא של כל אחד ואחת. המסר המיוחד הזה הינו בסיס לאחת השאלות המפורסמות ביהדות העולה בפרשתנו:

בסוף פרשת השבוע אומרת התורה את הפרשה המפורסמת "והיה כי יביאך", בה אנו מצווים להניח תפילין על היד ועל הראש, כדי לזכור את יד השם האדירה שהונפה במצרים. וכאן יש משהו מוזר שאין לו דמיון בשום מצווה אחרת: על אותה מצווה, הנחת תפילין, מברכים שתי ברכות שונות. בעת הנחת התפילין של יד מברכים: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו להניח תפילין", ובעת הנחת התפילין של הראש מברכים ברכה אחרת: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מצוות תפילין".

וכאן עולות שתי שאלות מתבקשות:

שאלה ראשונה, מדוע מברכים שתי ברכות נפרדות על אותה מצווה? הרי שתי התפילין נועדו בדיוק לאותה מטרה: להזכיר את נסי יציאת מצרים! וכי בסוכות מברכים ברכה אחת על האתרוג וברכה אחרת על שלושת המינים של הלולב? או בחנוכה מברכים ברכה אחת על הנר החדש וברכה אחרת על מספר הנרות שכבר הודלק אתמול?

שאלה שנייה, קשה יותר: מדוע ברכת של ראש מנוסחת רק בלשון כללית, "על מצוות תפילין"? הרי בכל ברכה מקפידים לפרט את הפעולה של המצווה, כמו בתפילין עצמן, של יד:

לוח מזל וברכה **זה הלוח הכי חזק במגזר החרדי !**

- ✓ עשרות אלפים מצאו פרנסה
- ✓ עשרות אלפי דירות נמכרו ו/הושכרו
- ✓ עשרות אלפי משפחות יצאו לחופשה
- ✓ עשרות אלפי מכוניות החליפו ידיים

[illegible]

בשביל הצלחה מובטחת
התקשרו עכשיו 03-6162228

כשישראל הוא שמה

בכרצית

נשיא ארה"ב

|| איילה אבן האזל ||

צילומים: פיקסביי, אתר BIDSPIRT

ברקע פגישות נתניהו וטראמפ בבית הלבן לרגל פרסום תוכנית המאה, חזרנו לרגע המכונן בהיסטוריה האמריקנית שאימה על שלום היחסים בין המדינות • לפני 57 שנים התרחש אחד האירועים המשמעותיים שהשפיעו על התודעה בארצות הברית: פתיל חייו של הנשיא קנדי נגדע בעודו נוסע במכונית פתוחה • צללנו לפרטי ההתנקשות, חקרנו אחר זהות המתנקש האלמוני וניסינו לפתור את תעלומת הקשר הישראלי לכאורה להתנקשות בחיי הנשיא האמריקני • וגם: הקללה המסתורית שמכה שוב ושוב במשפחה הנשיאותית

יום שישי, 22.11.1963 דאלאס טקסס.

מזג האוויר היה נאה מתמיד והשמש שלחה קרניים מפזזות אל עבר העיר דאלאס, בטקסס כאשר שיירת הרכבים הארוכה עשתה את דרכה משדה התעופה אל עבר מרכז הסחר של העיר.

באותה שעה נקבצו המונים המונים, טף ונשים צוהלים ונרגשים בעיר התחתית – ברובע המסחרי והמתנו בציפייה דרוכה, על מנת לזכות לשמוע את נאומו של הנשיא האמריקאי הצעיר ביותר שכינה אי פעם. נשיא בעל חן, כריזמה וקסם אישי – החלום האמריקאי במיטבו.

כל מבוקשם היה לזכות להקשיב לנאום ואולי אף להריע, לברך ולנפנף לשלום. שיירת המכוניות הנשיאותית התקדמה אט אט ברחובות העיר כל זאת בליווי משמר האופנועים של המשטרה משדרת חוסן, ועוצמה. המכונית השנייה בשיירה, הייתה לימוזינה מסוג לינקולן קונטיננטל בעלת גג נפתח.

בהחלטה שתתברר מאוחר יותר כגורלית, הוסר מכסה הפלסטיק השקוף בעל החלונות חסינות הכדורים של הרכב חושף את יושבי הרכב: הנשיא בכבודו ובעצמו, רעייתו וכן את מושל טקסס ורעייתו לקול תרועות האזרחים המעריצים. השיירה הנשיאותית הגיע כבר לרחוב יוסטון ומשם פנתה לרחוב אלם, בזווית של 60 מעלות, ונאלצה עקב כך להאט את מהירותה כמעט עד לעצירה מוחלטת. חולפת במהירות איטית עד להכאיב על פני מחסן ספרים אפרורי ומשמים תמים למראה. מחסן הספרים היה אותה עת ריק כמעט לחלוטין מעובדים. בקומה השישית עבדו עד לפני שעה קלה, פועלים שהניחו רצפה מעץ, והם מהרו לעזוב את המקום זה מכבר. רק אדם אחד בודד נשאר להמתין במקום, תוך כדי שהוא צופה מהחלון הגדול הפונה לרחוב אלם, במשך שעה ארוכה.

לאלמוני המסתורי הייתה תכנית אכזרית מדויקת וברורה כיצד להנציח את זכרו מעל דפי ההיסטוריה לעד, והרגע הזה הנה הגיע. האם חיך מתחת לשפמו באותה שעה או שמר על פני פוקר חלולים? האם ידע בביטחון מה יהיו תוצאותיה של אותה תכנית זדונית אותה רק במסתרים? לא לנו הפתרונים.

השעה 12:30 נחרטה עמוק בלב האומה האמריקאית, כאשר בבת אחת עצרה השיירה מנסיעתה מספר יריות צורבות ממוקדות מטרה ניתזו בהפתעה אל עבר הלימוזינה – ופגעו פגיעה אנושה

בנשיא האהוב. ליבו של הנשיא פרפר ועימו ליבה של האומה האמריקאית כולה.

הכדור הראשון אומנם החטיא את המטרה. אך הכדור השני פגע בגבו של הנשיא והצליח לצאת במין מסלול לא הגיוני, דרך צווארו ומשם חדר אף לגבו של מושל טקסס - ג'ון קונלי שישב במושב הקדמי לפני הנשיא. הכדור המשיך בטיסה בלתי מבוקרת ויצא מצידו הקדמי של קונלי ולבסוף נעצר ונדם פוגע בזרועו. הכדור השלישי היה המכה בפטיש כאשר פגע בראשו של הנשיא. כאוס, אימה, וחלחלה השתלטו על הרחוב חונקים את מצהלות האזרחים ההמונים. מסמאים את עיניהם. תחת קריאות תרועה התפלחו להם קריאות בעטה ואנחה. חלק מן האזרחים האמיצים רצו בבהילות לתלולית הדשא משם נשמעו היריות ורבים אחרים נמלטו בבהלה מחפשים מחסה. הנשיא הובהל במכוניתו לבית החולים ולאחר חצי שעה נקבע מותו. אבל כבוד והלם מוחלט השתררו בארצות הברית. האומה האמריקאית כולה הרכינה ראשה על לכתו בטרם עת של הנשיא הנערץ, הצעיר מכולם ג'ון פ. קנדי. בגיל 46 היה במותו.

מיד לאחר הרצח העיתונים מהרו למרוח את שמו של המתנקש האלמוני באותיות של דם: "לי הארווי אוסוולד". אוסוולד לא זכה לאריכות ימים והוריד את המפתח לתעלומה אלי קברו, כאשר נרצח אף הוא בצורה מוזרה בטרם הושלמה חקירתו. שמו של הרוצח הפעם היה ג'ק רובי יליד פולין או בשמו המלא: יעקב רובינשטיין.

תיבת הפנדורה שופלת חידע מטלטל

משפחת קנדי – משפחה מוערכת ונכבדת שהפכה לסמל ועד היום נהנית מהילה מלכותית. למעשה עד עצם היום הזה, בפרק זמן לא מבוטל של ששים ושלוש שנים, סיפקה משפחת קנדי את טובי בניה לכהן כנבחר ציבור בוויינגטון: נשיא, שלושה סנאטורים, שלושה שגרירים ועוד מספר מדינאים הן ברמה המדינית והן ברמה הפדרלית.

הנשיא ג'ון קנדי היה הדמות הבולטת במשפחה כאשר במסגרת חייו הקצרים הגיע להישג הכביר ביותר כאשר נבחר לנשיאות

עד
36
תשלומים

אל תשלמו שקל יותר!

שיא החשמל והמיזוג מציעים לך את המגוון הגדול בשוק
במחירים הזולים ביותר, בלי תנאים ובלי כוכביות!

רק בשיא, האחריות הכפולה - קנייה בטוחה!

המותגים האיכותיים במחירים הזולים ביותר!

KENWOOD
מיקסר
קנווד 636

7 ליטר
קערת ניר
סטה

25x36
סה"כ 900

BRIMAG ייבוא
מקורי

**מקרר
משרדי**

דלת פנימית
להקפאה
85 ס"מ

14x36
סה"כ 504

**מטחנת בשר
מולינקס**

ME306
+ w1600
קוצץ ירקות

11x36
סה"כ 396

מיקרוגל
20 ליטר

199

**מגהץ
קיטור
טפאל**

6038
מילוי רציף

11x36
סה"כ 396

רדיאטור

11 צלעות

199

**מקפיא
6 מגירות**

180 ליטר
מכני
מנוע שקט
מאושר לשבת

25x36
סה"כ 900

SHARP Constructa
חבילת זהב
לזוג המאושר

מקרר שארפ 500 ליטר
תנור דו תאי - בד"ץ
מ. כביסה קונסטרקטה

166x36
סה"כ 5,976

מקרר נו פרוסט
NO-FROST
463

450 ליטר,
כולל התקן
משמרת השבת

58x36
סה"כ 2,088

SAMSUNG
מבחר מקררי סמסונג

בכל הגדלים | ביבואן המקורי סמליין
במחיר חיסול + מיקרוגל בשווי 690 מתנה!

התחייבות למחיר הזול ביותר!

מתנה!
בשווי 690

**מייבשי
כביסה
קונדסור**

ללא צינור
איכותיים וחזקים

30x36
סה"כ 1,080

BOSCH Constructa SIEMENS

**מגוון
מכונות
כביסה**

בוס / סימנס
קונסטרקטה

41x36
סה"כ 1,476

**מייבש
כביסה**

Q70
7 ק"ג
צג דיגיטלי
תוף נירוסטה

19x36
סה"כ 684

**תנור
משולב
חד תאי**

החל מ-

25x36
סה"כ 900

**מבחר ענק
של תנורים**

כולל מאוורר טורבו
ולהבת טורבו
במגוון כשרויות

47x36
סה"כ 1,692

amcor. Family TADIRAN TORNADO SPECTRA SAMSUNG

אפשרות להתקנה מקצועית
ע"י מתקני שיא החשמל

2.5 כ"ס החל מ- 77x36 סה"כ 2,772	2 כ"ס החל מ- 55x36 סה"כ 1,980	1.25 כ"ס החל מ- 30x36 סה"כ 1,080	1 כ"ס החל מ- 25x36 סה"כ 900
--	--	---	--

**מחירים מטורפים על -
מבחר עצום של מזגנים**

שיא החשמל והמיזוג
תשווה, תחסוך. באחריות שיא.

ירושלים: כנפי נשרים 15 גבעת שאול | בני ברק: יהודה הלוי 25 פינת רבי עקיבא
אשדוד: רבי מאיר בעל הנס 26 | בית שמש: שפת אמת 32 | אלעד: יונתן בן עוזיאל 32
מודיעין עילית: יהודה הנשיא 19 | ביתר עילית: המגיד ממעזריטש 94
לבירור הסניף הקרוב לביתכם: 03-5045000

הברית, כאן בשערורייה שאין כדוגמתה, המשיך את חייו השלווים ללא שום בדיקה וחקירה של הCAA – מה שמוביל למסכנה אחת ויחידה האיש היה סוכן כפול של ארצות הברית בברית המועצות. אך בזאת לא תמו מעללי האיש. בהמשך הפך לאוהד של פידל קסטרו מושל קובה וניסה להגיע למדינה אך הקובנים החשדניים בטבעם דחו אותו על סף.

בנוסף התברר כי לא חסרו לו קשרים אפלים ולא כשרים עם המאפיה המקומית. המשטרה עצרה את אוסוולד והעם האמריקאי כולו תבע הפעם למצות עמו את הדין עד תום. אך זה לא קרה. אוסוולד להגנתו הכחיש את החשדות המיוחסים נגדו. כאשר כל העם המתין חסר סיפוק לראותו סוף סוף מובל הישר לגרדום טען אוסוולד כל העת ובתוקף רב כי "אחרים עומדים מאחורי הרצח". אוסוולד לא הספיק לפרט את גרסתו לאירועים ולמי התכוון כשאמר כי "אחרים עומדים מאחורי הרצח" כי אוסוולד הבוגד

בגיל 43 בלבד. יחד עם זאת תעלומה גדולה אופפת את הרצח ושאלות רבות צפות מאליהן כאשר עד היום במשך שנים ושנים נותרו כחידה וספק האם יפתרו אי פעם.

השאלה הראשונה הבסיסית הינה האם המתנקש פעל לבדו או שהיה חלק מקנוניה אפלה? קנוניה שמטרתה הייתה לרצוח את הנשיא קנדי שהיה אחד האנשים הכריזמטיים, המרשימים והאהובים בציבור האמריקאי במאה העשרים. הנשיא הצעיר ביותר בתולדות אמריקה, שנכנס לבית הלבן בליווי אשתו ושני ילדיו הקטנים – מחזה יוצא דופן שכבש לבבות.

ואותה שאלה בגרסה אחרת: האם היו כמה יורים במקביל, ממקומות שונים? והאם נורו יריות גם מאחורי תלולית דשא שהייתה בעת הרצח לפני הלימוזינה ומימינה?

סימני השאלה הנוספים צפו ועלו סביב הכדור הראשון שנורה, כיצד אותו הכדור הצליח לפגוע בקנדי ואחרי כן גם בג'ון קונלי מושל טקסס? אך המומחים לעניין הצליחו להוכיח כי מציאות כזאת אכן קוראת לעיתים נדירות.

יש אף שרצו לטעון כי ראשו של הנשיא קנדי נמצא אחרי הירי, נוטה בצורה מוזרה לצד אחר. והקונספירציה הכי דמיונית לא הססה לפקפק: האם אוסוולד הוא באמת היה היורה? או שמא אוסוולד שוהה עדיין בברית המועצות חי ושלם ובמקומו נשלח מתחזה בזהות שאולה?

לי הארווי אוסוולד התברר בדיעבד, היה בעל עבר מפוקפק. תיבת הפנדורה שנפתחה שפכה מידע מטלטל. בצעירותו התגייס לחיל המארינס אז בקש חופשה לסעוד את אימו החולה ולאחר מכן נסע לברית המועצות והציע את שירותיו לשלטונות הסובייטים כך סיפק לרוסים - האויב המר של האמריקאים בתקופת המלחמה הקרה מידע מסווג על מתקנים אסטרטגים ומידע סודי אותו רכש במהלך שירותו הצבאי. לי הארווי אוסוולד נמצא לא פחות מאשר מרגל ובוגד! דרכו של לי צלחה לו.

בהמשך השתלב יפה בפקידות הסובייטית ואף נישא לביתו של בכיר בק.ג.ב. לבסוף הזוג עזב את ברית המועצות, וחזר לארצות

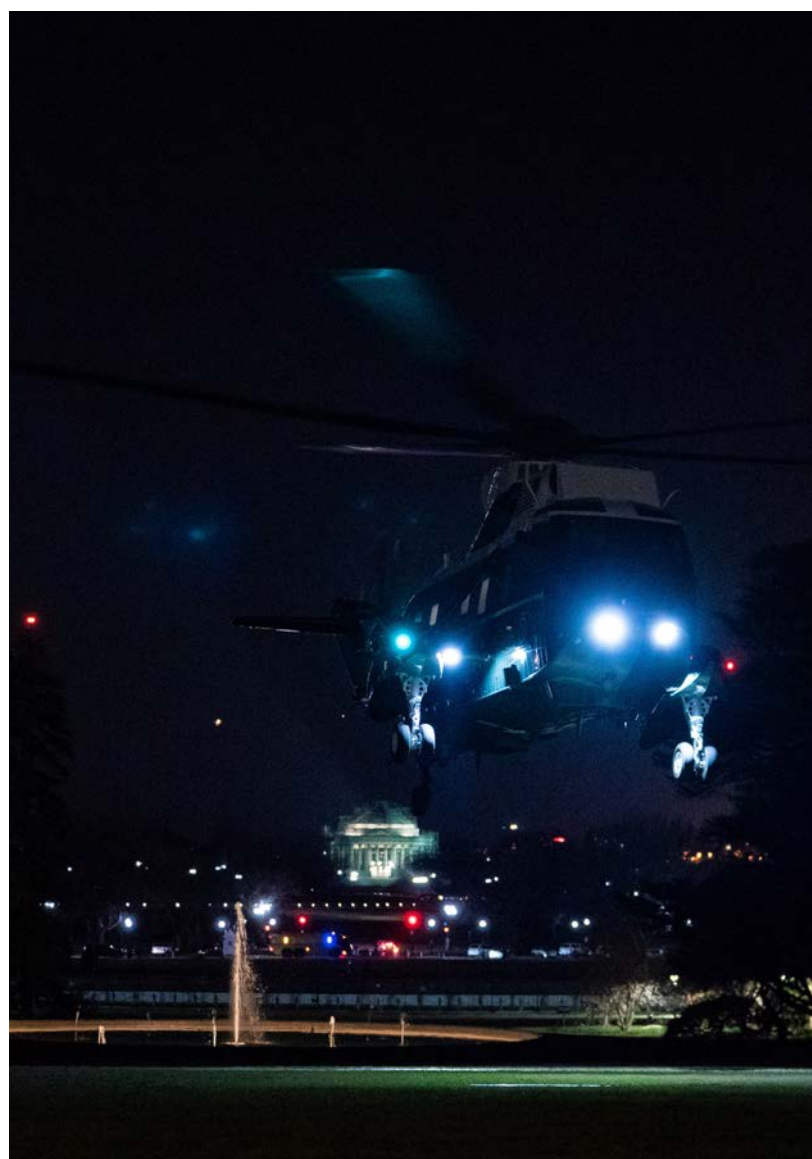

לשם בירור אף נבדקה הגרסה העקשנית שטענה כי אוסוולד אינו הרוצח והרוצח האמיתי מסתובב חופשי. דגימות די.אן. אי שנמצאו בזירת הרצח נלקחו לבדיקת מעבדה והן התאימו בצורה ברורה וחד משמעית לדגימות של אוסוולד. הציבור האמריקאי קיבל את מסקנות הוועידה באמון וללא פקפק. רק לאחר כמה שנים, לפתע התברר כי וועידת החקירה לא פעלה כדין והייתה למעשה כיסוי מפוקפק, כאשר החברים בוועידה

נהרג תחת עינה הפקוחה של המשטרה בידי מתנקש מחופש לעיתונאי, בעת שהועבר מכלא אחד למשנהו. וועידת החקירה שנפתחה לאחר מותו של קנדי, פסקה חד משמעית כי "הארווי אוסוולד, רצח את הנשיא לברו, על דעת עצמו, ללא כל עצה או מידע מטעם זולתו". הוועדה הוסיפה "אי אפשר לבטל מכול וכול את האפשרות שאנשים אחרים היו מעורבים בפרשה, אבל לא נמצאו לכך כל ראיות". במרוצת השנים

יש אף שרצו לטעון כי ראשו של הנשיא קנדי נמצא אחרי הירי, נוטה בצורה מוזרה לצד אחר. והקונספירציה הכי דמיונית לא הססה לפקפק: האם אוסוולד הוא באמת היה היורה? או שמא אוסוולד שוהה עדיין בברית המועצות חי ושלם ובמקומו נשלח מתחזה בזהות שאולה

בחלקם לא הופיעו כלל לדיונים. האם היה כאן רצון של סגן הנשיא לינדרון ג'ונסון – יורשו של קנדי, לסתום את הגולל על קברו של קנדי לעד? לחפות? להעלים ראיות? יש הטוענים כי מטרתו היחידה בהקמת הוועידה לקבוע כי היורה פעל לבדו – אכן מטרה זו הושגה אך לזמן קצר... כיום רוב הציבור האמריקאי חושב אחרת. סקר גלופ משנת 2013 מראה כי 61% מהאמריקאים האמינו בקונספירציה בהקשר של רצח קנדי ורק 30% סברו כי אוסוולד התנקש בנשיא לבדו. אין כבר כל פליאה כי אותו טיפוס ג'ק רובי או יעקב רובינשטיין, שהתברר לרוע המזל שהוא יהודי, הצליח אף הוא לחמוק מעונש המוות שהוטל עליו. אותו טיפוס מפוקפק היה בעל קשרים במאפיה היהודית, שהייתה פעילה אז באותן שנים בעיר. את הרצח הסביר בשל תשוקתו להתנקס במי שירה והרג בטרם עת את הנשיא האהוב והנערץ. הוא נשפט בשנת 1964 ונענש בגזר דין מוות על סמך העובדה כי הוכח שרצח בודון. רובי ערער על הרשאתו בפני בית המשפט העליון בטקסס, וכך בעודו מנהל דין ודברים חלפו להם לאיטם 3 שנים בשלב מאוחר רובי התגלה כחולה סרטן ומת לבסוף בגיל 55 בהמיתו למשפט חדש.

מדינת ישראל מואשמת ברצח

הקונספירציות לא גוועו מהר, הן רק תפסות תעוזה. אחת מתאוריות הקונספירציה ששה לטעון כי ישראל עמדה מאחורי ההתנקשות. בעקבות הרצח, הכריזה ממשלת ישראל שלושה ימי אבל. אך זה לא עמד לזכותה כאשר היא הוואשמה בידי חובבי קונספירציות כמוכבן, כי בעקבות התנגדותו של הנשיא קנדי לפיתוח נשק גרעיני בידי ישראל בכור בדימונה ודרישתו לפיקוח בין לאומי במקום החליטה לנקום בו. ראש הממשלה גולדה מאיר שבדיוק בקרה בארצות הברית בימים שלאחר ההתנקשות, העלתה לאחר מכן בשיבת הממשלה את רשמיה והציפה כמה תמיהות קשות ולא ברורות הקשורות לרצח: "לפי דעתי יש בכל העניין הזה פנינות אפלות, שספק אם יתבהרו אי פעם. איזה דבר פה עם ממשלת דאלאס משונה. עובר בחור עם חבילה כזאת, והוא נשאל על ידי שוטר מה בחבילה, ורובי עונה 'וילון', ולא בודקים אותו". עוד הוסיפה, רואים בבירור שאוסוואלד נרתע ברגע שהבחין

רק לפני שנתיים נחשפו כמה מסמכים מסווגים אשר קשורים לרצח, על מנת להציץ בשאר המסמכים נאלץ להמתין עוד עשרים שנה ואז לגלות אולי עוד כמה פרטים שיפתרו את התעלומה. המסמכים מוכיחים כי רוסיה חששה מאד פן תואשם באחריות נסתרת ברצח, וכינו את אוסוולד "מטורף ניוירטי" שעלול לגרור את כולם למלחמת עולם שלישית. למעשה נחשף כי אוסוולד מעולם לא קיבל אזרחות רוסית

של ברית המועצות והימים הם בעיצומה של המלחמה הקרה. את התאוריה הזאת, אגב, ברית המועצות מעולם לא הכחישה. ויתכן שאף במכוון תרמה ליצירת סימני שאלה סביב על מנת ליצור אווירת חשדנות בקרב בכירי השלטון האמריקאים. ואכן – גורמים בכירים בציבור האמריקאי התחילו להפיץ חשדות כביכול אישים שונים בגורמי הביטחון או בממשל האמריקאי שהיו בעלי אינטרס גרמו למותו של קנדי בטרם עת, ולא פסחו אף על יורשו של הנשיא לינדון ג'ונסון או לחילופין המאפיה אמריקאית.

רק לפני שנתיים נחשפו כמה מסמכים מסווגים אשר קשורים לרצח, על מנת להציץ בשאר המסמכים נאלץ להמתין עוד עשרים שנה ואז לגלות אולי עוד כמה פרטים שיפתרו את התעלומה. המסמכים מוכיחים כי רוסייה חששה מאד פן תואשם באחריות נסתרת ברצח, וכינו את אוסוולד "מטורף ניוורטי" שעלול לגרום את כולם למלחמת עולם שלישית. למעשה נחשף כי אוסוולד מעולם לא קיבל אזרחות רוסי.

הקללה המסתורית

המיתוס אודות איזה שהיא קללה עתיקה שאופפת את המשפחה הנערצת לא חדש. שורשי הקללה המסתורית שהוטלה על משפחת קנדי קשורים באבי משפחת קנדי – ג'וזף קנדי שהיה קתולי בעל קשרים עם הנאצים, ולא חסרו לו דעות אנטישמיות. למעשה הוא נאלץ לפרוש מתפקידו כשגריר בריטניה בשל התבטאויות בעד גרמניה הנאצית. לפחות שני סיפורים נקשרו בו לגבי קללה מסתורית אותו הטיל בעבר רב יהודי, ומכה שוב ושוב במשפחתו ללא רחם עד ש"קללת קנדי" הפכה זה מכבר למטבע לשון לתיאור של סדרת אסונות טראגיים. הסיפור בגרסתו האחת הוא אודות הרב דזייקאבסאן - רב חב"דניק שנסע עימו באוניה יחד עם עוד ששה בחורים בחודש אלול בעיצומם של הימים הנוראים תרתי משמע, כאשר בדיוק באותה עת פרצה מלחמת העולם השנייה. היהודים התקבצו בפינה כלשהיא לשפוך את תפילתם ותחינתם לבורא עולם. ג'וזף קנדי שעינו הייתה צרה בקבוצה היהודית, הרהיב עוז הטרידים, ולא חדל להפריע להם בתפילות. הרב דזייקאבסאן הכאוב לא היסס וקילל אותו שלא יראה נחת מיוצאי חלציו הזכרים.

הסיפור בגרסתו האחרת מובא על ידי פרופסור שלום רוזנברג: היה זה במלחמת העולם השנייה שנת 1939, רב יהודי פנה במר גורלו לשגרירות האמריקאית בניסיון אחרון להציל את אשתו ואת בנו שנסעו לפולין לביקור קרובים ונקלעו למלחמה הנוראה - מלחמת העולם השנייה על מנת להצילם מציפורני הנאצים.

ג'וזף קנדי לא הביע רגש של חמלה או אמפתיה, אלא גער בו ואמר לו חיש: "תפסיק להיות נודניק!" או כפי שזה נשמע באנגלית: "stop being a pest" עולמו של הרב חשך עליו, והוא אמר לו משפט אחד קצר: "ירחם האלוקים על בניך כשם שריחמת אתה על בני. לימים הביע הפוליטיקאי טד קנדי אחיו של ג'ון קנדי, את תהייתו, במהלך משפטו בעקבות מקרה מוות טראגי שבו הואשם כאשר נהג תחת השפעת אלכוהול – "האם אותה הקללה מכה בו?" למעשה האסון האחרון במשפחת קנדי ארע רק לפני כמה חודשים כאשר בקיץ האחרון סורישה קנדי היל - צעירה בת 22 מתה בטרם עת. קללת קנדי חיה בועטת ומשיכה להדהד.

ברובי. "ברור שאוסוואלד הכיר אותו". ושטחה את ספקותיה: "איך נכנס בן אדם זר לתוך בניין המשטרה? איך הוא מעמיד את המכונית שלו במקום החנייה של מכוניות המשטרה?" אחד השוטרים אמר שאילו היה רואה את רובי במתחם, היה מגרש אותו מיד, מכיוון ש'אנחנו מכירים אותו. יש לו רקורד במשטרה'. ברור", אמרה, "שאם שוטר אחד הכיר אותו, ודאי הכירו אותו עוד שוטרים! איך הוא נכנס."

החשש הגדול נבע בשל המעורבות של המאפיה היהודית ברצח:

"אוי ואבוי שבתוך זה יש יהודי". "אני חושבת", אמרה גולדה, "שרובי הוא שליח של מישו - או של איזו מתחרת פוליטית או של משטרת דאלאס". שר המשטרה, בכור-שלום שיטרי, קבע בתגובה: "ההנחה השנייה מתקבלת יותר".

גולדה הודתה כי אינה אוהבת ספרות בלשית, אולם הפגינה בקיאות רבה כשפסקה שרובי חייב היה לדעת שלא יוכל לברוח מהבניין לאחר הירי, מכיוון שהיו בו מאות שוטרים. "יש תמונה כאשר רובי כבר יורה, עומד על ידו שוטר ומסתכל. זה היה דבר פנטסטי".

תאוריות נוספות קשרו את שמו של פידל קסטרו נשיא קובה לשעבר כעומד מאחורי ההתנקשות וזאת בעקבות היחסים המתוחים בין קובה לארצות הברית, מה שכונה "משבר הטילים עם קובה". המעיין הוא שפידל קסטרו העלה כמה השערות בנוגע לרצח, אותם שיתף עם עורך הביוגרפיה שלו איגנסיו ריימונט:

"זה מוזר מאד. בגלל ההתמחות שרכשתי בירי מדויק, איני יכול להעלות בדעתי מצב שבו יורים ירי מהיר ומדויק בעזרת כוונת טלסקופית. כשאתה יורה בעזרת כוונת טלסקופית, המטרה אובדת לאחר הירי. אתה מכוון אל צלחת שנמצאת במרחק של 500 או 600 מטר, ועם התנועה שנגרמה בגלל הירייה אתה מאבד את הפוקוס על המטרה ואתה חייב למצוא אותה שוב. לאחר הירייה אתה צריך לטפון, ואז עליך לחפש שוב את המטרה ולירות. לחפש מטרה שנמצאת בתנועה באמצעות כוונת טלסקופית, זה דבר קשה מאוד. לירות שלוש יריות מדויקות כל כך בתוך שניות ספורות, זה נראה בעייתי מאוד.

"ריימונט: אתה סבור שהיו כמה יורים?"

"קסטרו: אני לא יכול להסביר לעצמי כיצד אדם אחד ירה את כל היריות האלה... מהניסיון שלי איני יכול אלא לומר שהתיאור הרשמי של הרצח פשוט אינו אפשרי... העניין השני הוא רצח אוסוואלד. אוסוואלד היה בכלא, והנה הופיע אותו ג'ק רובי, אותה נשמה צדקנית ואצילה' שהרצח עורר בה כאב רב כל כך, והוא הורג את אוסוואלד לעיני המשטרה ומצלמות הטלוויזיה. אינני יודע אם דבר כזה קרה אי פעם במקום אחר.

"ריימונט: אז אינך מאמין לגרסה הרשמית?"

"קסטרו: נכון, אינני מאמין כלל לגרסה הרשמית על האופן שבו אוסוואלד ירה... תדע, אוסוואלד ניסה לבוא לכאן, והיות שהאנשים שלנו היו חשדניים מאוד הם אמרו לו 'לא'. כעת תאר לעצמך שהטיפוס הזה היה בא לכאן, חוזר לשם וימים אחדים לאחר ביקור בן שבוע בקובה הורג את קנדי. הייתה שם תוכנית לא רק נגד קנדי, אלא גם נגד קובה... מה פתאום ניסה האיש הזה לבוא לקובה? אלה דברים מוזרים ביותר, והם מזינים, ובצדק, את כל החשדות ואת הרעיון שהייתה איזו קונספירציה. אבל אין לי ראיות, ואיני יכול אלא להעלות השערות" (מתוך "פידל - אוטוביוגרפיה", עמ' 191-193).

שמה של ברית המועצות כעומדת מאחורי הרצח גם לא נכחד. אוסוולד היה מרגל לשעבר

שבעים שנה להקמת מפעל השליח

זכר צרת

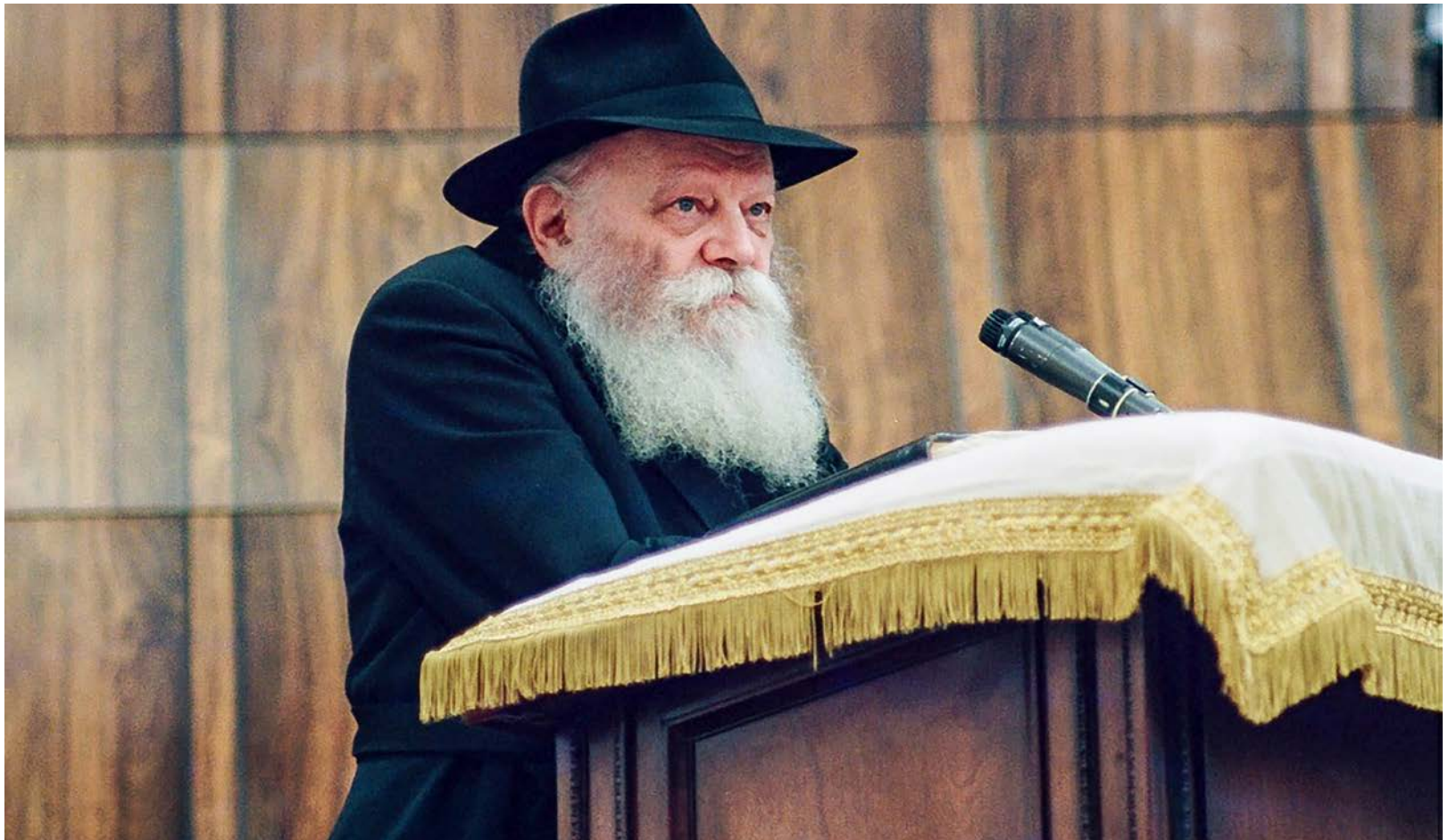
עם סיום השבעה על חמיו האדמו"ר הריי"צ זי"ע, הרבי מליובאוויטש מתחיל לדאוג ליהודי העולם עם שיגור שליח למרוקו • שישים ואחת שנים פועל הגאון רבי שלום איידלמן, בשליחות כ"ק מרן האדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל במדינת מרוקו • בראיון נדיר הוא גולל איך מרוקו התחילה עם מפעל השליחות העולמי של חב"ד שכבש את העולם • במלאות שבעים שנה לעלותו של כ"ק הרבי מליובאוויטש זי"ע על כס נשיאות חסידות חב"ד, מתחקה 'כל ישראל' אחר פעילותו התורנית המסועפת והמרתקת של השליח במרוקו כיום ונחשף לסיפור מרגש על פגישה עם תייר • ימי שנותינו בהם

|| מנחם הירשמן ||

צילומים: אדכיון 'רבי דריין'

חזות האדייר של חב"ד בכל רחבי תבל

”

”בקזבלנקה
עצמה למדו אז
בישיבת 'אהל
יוסף יצחק
ליובאוויטש' כשבע
מאות וחמישים
תלמידים, ונוסף
לכך היינו פעילים
בערים אחרות”

הפליטים בהנהלת הרב בנימין גורדצקי ע"ה, ומזכיר ה'לשכה', הרב רפאל וילשנסקי ע"ה, היה מוסר את המכתבים לתעודתם. הוריי היו באותה שעה ב'קייב' אנ"ש שהיה במלון 'מאדערן' וגם הרב וילשנסקי גר שם. כשהביא לנו את מכתב הברכה של הרבי לשידוך, אחרי ברכות 'מזל טוב' נרגשות, הוא סיפר לי שבד בבד הרב גורדצקי קיבל מכתב מהרבי על אודותיי. אני זוכר שבתחילה הוא סירב לגלות לי את תוכן הדברים, אבל אחרי שהפצתי בו הרבה סיפר לי שהרבי כתב שמזה זמן היה בדעתו לשלוח אותי למרוקו אבל כל עוד הייתי בחור זה לא היה מתאים, ועכשיו שאני משתדך, צריך לארגן מיד את שליחותי במרוקו. כך זה היה. בהוראה מלמעלה.

הגה"ח הרב שלום איידלמן וזוגתו הרבנית שתחי' מציינים בימים אלה מלאת שישים שנה לשליחותם בקזבלנקה שבמרוקו. הם הגיעו לעיר בשנת תשי"ט והם פעילים בה בשליחותו של כבוד קדושת הרבי מליובאוויטש זי"ע מאז ועד היום, לאורך ימים ושנים טובות. על ההבדלים באופי העבודה עם בואם לפני שישים שנה וכיום הזה, אומר הרב איידלמן, כי דווקא היום, אחרי שהקהילה היהודית במרוקו הצטמצמה, כמעט כל הרבנים והמנהיגים כבר עזבו, ועמיתיו לשליחות בקזבלנקה שנים רבות, החסיד הרב שלמה מטוסוב והחסיד הרב יהודה לייב רסקין, הלכו לעולמם – ידיו מלאות עבודה מאי פעם והאחריות המוטלת על כתפיו גדולה יותר.

אך בל נקדים את המאוחר ונביא את הריאיון עימו דברים כסדרם, לא לפני שנציין את הידוע כי על אף גדולתו בתורה ובחסידות ושוורת התפקידים הנכבדים שהרב איידלמן מילא בעבר וממלא בהווה, הוא ענוותן וצנוע עד כדי כך שככל הידוע, במהלך שישים שנות שליחותו לא התראיין, או שסיפר מעט פה ושם בהזדמנויות נדירות במיוחד.

שידוך ושליחות

הרב איידלמן, ברכות במלאת שישים שנה לשליחותכם במרוקו. נתחיל מהתחלה ונבקש לשמוע איך ומתי יצאתם לשליחות.

”הגענו לקזבלנקה בשליחות הרבי בזאת חנוכה תשי"ט, עשרה ימים אחרי נישואינו בחג הגאולה י"ט כסלו אותה שנה. החתונה התקיימה בלונדון שבאנגליה, שם גרו באותם ימים הורי הכלה, זוגתי – הרה"ח ר' יעקב גורקוב וזוגתו ע"ה. את הידיעה על כך שהרבי מייעד אותי לשליחות במרוקו קיבלתי עם הברכה של הרבי לשידוך, ב'אתערותא דלעילא' ממש, בלי שכתבתי על כך לרבי דבר וחצי דבר. ”הייתי אז תלמיד בישיבות תומכי תמימים בברינאה שבצרפת, שם גרו גם הוריי ע"ה. כאן אוסיף ואציין שזכיתי להיות מהבחורים השלוחים שהרבי שלח לארץ ישראל בשנת תשט"ז, אחרי התקפת הטרור בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד. הרבי מינה תשעה שלוחים מהתמימים ב-770 והורה שהעשירי יהיה מהתמימים בצרפת וזכיתי להיבחר לשליחות זו. מעניין שלפני נישואיי רציתי מאוד, מטבע הדברים, לנסוע ללמוד בישיבת תומכי תמימים בבית חיינו, 770, ולהיות במחיצת הרבי, אבל הרבי לא הסכים וכתב שעלי להישאר בישיבה בצרפת ולסייע בלימוד והדרכת הבחורים שהגיעו לישיבה באותם ימים ממרוקו. כך הרבי קישר אותי עם יהדות מרוקו כבר אז. ”ובכל אופן, המינוי לשליחות קבועה במרוקו היה, כאמור, עם ברכת ה'מזל טוב' על השידוך. באותם ימים, כל המכתבים מהרבי לאנ"ש והתמימים בצרפת, היו מגיעים ל'לשכה' (לשכת ליובאוויטש לסידור

אתר החדשות של הציבור החרדי

האתר היחיד שמסקר מכל הזירות

המקומיות בכל רחבי הארץ בכל זמן

“באחת השנים
הייתה הוראה
לשלוח את המברק
מהרבי לכל מקום
ומקום שיש בו
נקודה של מוסדות
ליובאוויטש, ונמנו
כשבעים מקומות
כאלה לאורכה
ולרוחבה של
מרוקו”

הגיע גם הרב יהודה לייב רסקין. זכרם לברכה. הם עשו עבודה גדולה מאוד, כל אחד בתחומו ולפי עניינו, והעבודה שלי הייתה בעיקר בתחום הלימוד ומסירת שיעורים.

“בקזבלנקה עצמה למדו אז בישיבת ‘אהל יוסף יצחק ליובאוויטש’ כשבע מאות וחמישים תלמידים, ונוסף לכך היינו פעילים בערים אחרות. למשל, פעם בשבועיים הייתי נוסע לומר שיעור עיוני בישיבה שניהל אז השליח הראשון למרוקו, הרב מיכאל ליפסקר ע”ה, בעיר מקנס. המרחק מקזבלנקה למקנס הוא כשלוש שעות נסיעה והייתי נוסע הרבה. אפשר להוסיף שעצם העובדה שהיו מסייעים אותי במכונית כבר הייתה שיפור התנאים. קודם לכן, כשהרב מטוסוב התחיל את השליחות שלו במרוקו, הוא היה נוסע בכפרים גם בדרכים שמכונית לא הייתה יכולה לעבור בהן והיה רוכב על חמור ולפעמים היה אפילו חוצה נהר בשחייה או על גבי סוס, כי הרבה מהגשרים שבנויים כיום ברחבי מרוקו, עדיין לא היו.

“כדי לקבל מושג על ההיקף של פעילות חב”ד במרוקו בימים ההם אספר שבאחת השנים, עוד לפני שהגעתי לשליחות במרוקו, הייתה הוראה לשלוח את המברק שהתקבל מהרבי לרגל יומא דפגרא, כמדומני שהיה זה לקראת י”ט כסלו, לכל מקום ומקום שיש בו נקודה של מוסדות ליובאוויטש, אפילו כיתה או שתיים, ונמנו כשבעים מקומות כאלה לאורכה ולרוחבה של מרוקו.

“נושא נוסף שעסקתי בו כבר בתקופה הראשונה לבואי לשליחות למרוקו, ולמעשה הנני ממשיך לעסוק בו עד היום, הוא נושא תיקון וחיווק המקוואות. בשיתוף פעולה מלא עם הרבנים המקומיים, שבעבר היו בהם גדולי תורה מפורסמים, ומתוך הכבוד הראוי לכל אחד מהם, חזקנו את הידור המקוואות במקומות רבים.

“מעניין לספר כי אחת הפעמים שבהן זכיתי להיות ביחידות אצל הרבי, הייתה בשנת תשל”ג, ובאותו זמן היה רעש של ביקורת מצד חוגים שונים על עניין מקוהו ‘בור על גבי בור’ (תקנת הרבי הרש”ב נ”ע). במהלך היחידות שאל אותי הרבי פתאום, בלי שאני מצדי כתבתי על כך, אם במקוואות שתקינתי במרוקו עשיתי שיהיה ‘בור על גבי בור’. עניתי שבכמה מקומות אכן עשינו כך אבל לא בכולם, אבל עכשיו שהרבי גילה את רצונו, מכאן ולהבא נעשה כך.

“הרבי הרבה רגע ואחר כך אמר לי שלמעשה עלי להכשיר מקוואות בעלי ‘השקה’ ללא פקפוק, אבל אכן צריך להשתדל לעשות מקוואות ‘בור על גבי בור’. וכמובן כך עשיתי”.

מרוקו היהודית, תשע”ט

ומה מצב היהדות והשליחות במרוקו כיום, שישים שנה אחרי

“כאמור, החתונה הייתה בלונדון. בתוך ה’שבע ברכות’ נסענו מלונדון לפריז ומפריז נסענו למרוקו, והגענו, כמו שסיפרתי, בזאת חנוכה תשי”ט”.

במה עסקתם כשהגעתם לקזבלנקה?

“באותה שעה חב”ד במרוקו הייתה בשיאה ובתפארתה. בקזבלנקה כבר היו השליח הרב שלמה מטוסוב והשליח הרב ניסן פינסון, שלימים המשיך לשליחות בתוניס. אחרי כשנה, באמצע שנת תש”כ,

טוב לעומת המצב במדינות אחרות בצפון אפריקה. בג'רבא, למשל, אכן היה מרכז גדול ונכבד מאוד של תורה וחיי קהילה, אבל בתוניס השכנה וכן באלג'יר המצב היה טוב הרבה פחות מזה שבמרוקו, ובמרוקו היה כר נרחב ביותר לפעילות כפי שראו בפועל.

”גם הג'וינט שבמשך שנים תמך ביד רחבה בפעילות חב"ד במרוקו הסכים בדבר הצורך והאפשרויות לפעול במדינה זו, והיו שנים שבהן מרוקו הייתה היעד מספר שתיים, אחרי ארץ ישראל שכמובן הייתה במקום הראשון, של תמיכת הג'וינט. וכאמור, זה נמשך שנים רבות עד שלפני כעשור תמיכת הג'וינט במרוקו נפסקה כליל“.

ואיך הפעילות נמשכת מאז?

”הקושי שלנו בשנים האחרונות אינו כלכלי כל כך. אנחנו נשענים, כמו השלוחים בכל העולם, בעיקר על הקהילה היהודית המקומית. הקושי הוא שעם התמעטות הקהל התמעטו הפעילים ולמעשה מוטלת עלינו עבודה רבה מכפי שבעבר. נכון להיום אין לנו בקזבלנקה בית ספר לבנים או לבנות אבל יש פעילות ושיעורים למבוגרים, לצעירים ולילדים, ו'כולל' שפועל בשעות הבוקר ובשעות הערב ועלינו למסור בו שיעורים תמידין כסדרן, וכל זה מלבד ענייני בית הדין, השחיטה והמקוואות הן בקזבלנקה הן בערים נוספות, כפי שכבר הזכרתי“.

תשי"ט?

”כידוע, במשך השנים שבינתיים, יהודי מרוקו רובם ככולם עזבו את המדינה. יש ערים רבות שבעבר היו בהן קהילות יהודיות גדולות ומפוארות וכיום לא נשאר דבר. למעשה, כבר לפני שנים רבות, כשעמדנו על המגמה הזו וראינו שהרבנים והכלי-קודש עוזבים ומתמעטים, שמנו לנו למטרה להכשיר רבנים מהדור הצעיר, וברוך ה' במשך שנים הרבנים, השוחטים ומנהיגי הקהילות היו והינם אלה שלמדו אצלנו.

”למעשה, כבר שנים רבות, מאז עלה לארץ הגאון רבי שלום משאש זצ"ל, בית הדין בקזבלנקה הוא המקום העיקרי והמרכזי לענייני הרבנות במדינה, כמו לעניין סידור גיטין. וכמו בתחום המקוואות, הכול נעשה תוך שיתוף פעולה מלא עם הרבנים המקומיים, שאיתם יש לנו לכל אורך השנים קשרים טובים ויחסים מצוינים, אבל בסופו של דבר האחריות מוטלת עלינו, במיוחד בשנים האחרונות, כאשר מכל יהודי מרוקו נותרו אך מעטים. במרקש, למשל, אין מניין בימות השבוע, למעט בימים שיש תיירים, ובית הכנסת פעיל רק בשבתות. כך גם במקנס, בפאס, בטנג'יר ובערים נוספות שבעבר היו בהן קהילות גדולות ומפוארות ובראשן רבנים גדולי תורה“.

בתור שליח ותיק במדינה, איך אתם מסבירים את החשיבות והחביבות המיוחדות של הרבי הריי"צ נ"ע ושל הרבי מליבאוויטש זי"ע ליהדות מרוקו?

”שימו לב לדבר פלא:

”ביום ח"י שבט תש"י, מיד עם סיום ה'שבועה' אחרי הסתלקות הרבי הריי"צ נ"ע, כתב הרבי מכתב לרב מיכאל ליפסקר, השליח הראשון במרוקו, על אודות השליחות הזו.

”במכתבו כותב הרבי בין השאר:

’אחד הדברים אשר הואיל כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ לדבר אתי בימים שלפני ההסתלקות ה' בענין החינוך של ילדי ישראל במדינות אפריקא ליסד שם בעוה"ש" סניף מעבודתו החינוכית אשר תפקידו יהי' גם לעזר לאחב"י שי' הדרים באפריקא ביסוד וסידור מוסדות חנוך כשרים... ואמר לי שבקשר לזה יכתוב אליו שהוא יסע לשם לאפריקא לבקר את המצב על אתר לארגן את העבודה שם ולנהלה שם... עד כאן דברי הרב, בינתיים נצחו אראלים כו' ולא בא הדבר בכתיבה“.

”ואחרי הקדמה זו, הרבי מציע לרב מיכאל ליפסקר לצאת לשליחות למרוקו.

”אין איתנו יודע עד מה בסודם של עבדי ה', אבל עובדה היא שהרבי הריי"צ התחיל את הדיבור בעניין 'ולא בא הדבר בכתיבה' ולא יצא אל הפועל, והדבר הראשון שהרבי כתב עליו, מתוך כלל מפעל השליחות העצום, היה השליחות למרוקו. אולי מותר לומר שרואים כאן איך 'אין מלכות נוגעת בחברתה' ומן השמיים עשו שעניין השליחות במרוקו יתחיל בפועל על ידי הרבי מליבאוויטש זי"ע.

”ואם נענה על השאלה לפי פשוטו, אין פלא שהרבי בחר להתחיל את מפעל השליחות במרוקו. ראשית, באותה שעה היה במדינת מרוקו ריכוז גדול ונכבד של יהודים שנאמד בשלוש מאות אלף נפש, והשמועה אומרת שפעם אחת הרבי התבטא – 'במרוקו יש שלוש מאות אלף חסידים'... נוסף על כך, מעמדו ומצבו ביהדות היה

”הגענו לקזבלנקה בשליחות הרבי מליבאוויטש בזאת חנוכה תשי"ט, עשרה ימים אחרי נישואינו. את הידיעה על כך שהרבי מייעד אותי לשליחות במרוקו קיבלתי עם הברכה של הרבי לשידוך“

יישאר בשיבה ולא יזוז שבת ייסעו לבתייהם, היו כותבים לרבי על כך והרבי היה עונה מענות מפורטים. עם הזמן, ההוראות היו כלליות יותר ומפורטות פחות, ואולי הרבי סמך על השלוחים שיבינו דבר מתוך דבר ויתנהלו על פי ההוראות הרבות שנתן בשנים הקודמות. "וכמוכן, מלבד ההוראות במכתבים, זכינו לקבל הוראות ושפע ברכות בעל-פה, שכן זכינו לנסוע לרבי פעמים רבות ברוך ה'. בשנים הראשונות הרבי קבע את הסדר כך שאנחנו השלוחים במרוקו, ואולי הייתה הוראה דומה גם לשלוחים במקומות אחרים, נבוא ל-770 רק פעם בשנתיים ונסדר זאת כך שלא כל השלוחים בקזבלנקה יצאו מהעיר יחד. אם אינני טועה, ההוראה להקפיד על נוהל זה נמשכה עד שנת תש"מ בערך ואחר כך הותר לנו לבוא מדי שנה בשנה וכולנו כאחד. בדרך כלל נסעתי מחצי אלול עד סיום תשרי.

"וכבדרך אגב אוסיף דבר אישי: ראש הישיבה ב-770, הגה"ח הרב מרדכי מענטליק ע"ה, קיבל מהרבי הוראה שרבנים וראשי ישיבות מהאזרחים יבחנו את הבחורים ב-770. לא פעם היה מפציר בי הן להשמיע דברים ב'כינוס תורה' באסרו חג של שמחת תורה הן לבחון את התמימים ב-770. פעם אחת כשנענית להפצרותיו ובאתי למבחן ראיתי והנה מדובר בשני בוחנים והנני אמור להיות לצידו של הגה"ח הרב נחום טרבניק ע"ה שהיה הרב דכפר חב"ד. באותו רגע התביישתי ממש. הרי לפני עלותו לארץ ישראל, ר' נחום היה מגיד-שיעור בישיבה בברינואה, בעוד אני הייתי מצעירי התלמידים, נער לפני בר מצווה. ועכשיו אני האברך הצעיר אשב למבחן עם ר' נחום? ! אבל ר' נחום, שהיה רך כקנה, עניו וצנוע, ביטל את המבוכה שלי כלאחר יד ואמר 'מאכט ניט אויס' [לא משנה], והורה לי לשבת לידו ולהתחיל במבחן".

אנחנו מתקרבים ליום הגדול יו"ד שבט. מהו המסר של חסיד מבוגר ושליח ותיק לקראת האי יומא?

הוראות מפורטות מהרבי

במשך השנים בוודאי קיבלתם הוראות והדרכות רבות מהרבי מליובאוויטש בעבודת הקודש...

"לא אני בלבד, אלא כל השלוחים במרוקו, בתוך שאר השלוחים ברחבי העולם. ורבים הם ואי אפשר לפורטם. אציין רק שבאופן כללי בשנים הראשונות ההוראות של הרבי לשלוחים ולמוסדות היו מפורטות מאוד. עד כדי כך שאם היה ספק באיזו שבת התלמידים

"הרבי הרהר רגע
ואחר כך אמר לי
שלמעשה עליי
להכשיר מקוואות
בעלי 'השקה' ללא
פקפוק, אבל אכן
צריך להשתדל
לעשות מקוואות
'בור על גבי בור'.
וכמוכן כך עשיתי"

ממשיכים לגדול! דרושים/ות

קו מחשבה

למוקד המכירות של לוח "מזל וברכה" טלפנים/יות לשיחות יוצאות

- < העבודה בבני ברק
- < 30 ש"ח לשעה + עמלות
- < משרה גמישה
- < משמרות של 6 שעות
- < **דרישות:**
- < ניסיון במכירות/טלמרקטינג חובה!
- < כושר ביטוי ויכולת מכירה
- < יכולת עבודה בצוות
- < רעב להצלחה

קו"ח לפקס: 03-5796645 למייל: yair@kav-itonut.co.il

מנהל/ת מכירות ארצי

- < **דרישות:**
- < תואר אקדמי - יתרון
- < ניסיון ניהולי - חובה
- < ניסיון מהתחום - יתרון משמעותי
- < כושר מנהיגות, ניהול צוות ויכולת להנעת עובדים
- < מנהל, יוזם, בעל תודעת שירות גבוה
- < יחסי אנוש טובים
- < מוטיבציה גבוהה
- < גמישות, יצירתיות
- < **העבודה כוללת:**
- < ניהול צוות אנשי מכירות
- < הובלה לעמידה ביעדים
- < טיפול בלקוחות חריגים
- < הנעה להצלחות
- < גיוס עובדים והכשרתם
- < סיוע לאנשי המכירות בעסקאות מורכבות

קו"ח למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

לניהול סטודיו והפקה מעצב/ת ארט דירקטור/ית

- < התפקיד דורש גיבוש קונספט, עיצוב קריאייטיבי וניהול צוות
- < ניסיון בניהול סטודיו - חובה
- < ניסיון בניהול סטודיו במשרדי פרסום - יתרון משמעותי
- < ניסיון של 3 שנים כמעצב/ת בכיר/ה
- < ניסיון בעיצוב דיגיטל - יתרון משמעותי
- < יכולת ניהול צוות והכרה עם עולם הדפוס
- < יחסי אנוש מצויינים - חובה

קו"ח ותיק עבודות למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

2 מנהלי/ות תיק לקוחות אסטרטגיים

- < **דרישות:**
- < ניסיון במכירות - חובה
- < יכולת ניהול משא ומתן
- < ניסיון בניהול תיקי לקוחות - חובה
- < יחסי אנוש מצויינים - חובה
- < ייצוגיות
- < **העבודה כוללת:**
- < ניהול מו"מ מול לקוחות עסקיים
- < מכירת שטחי פרסום וכלי מדיה
- < ניהול לקוחות קיימים והגדלת תיקי לקוחות
- < ניהול קשר שוטף מול לקוחות, תחזוקה ושימור

קו"ח למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

מנהלת חשבונות סוג 3

- < שנתיים ניסיון לפחות
- < שליטה בחשבשבת חלונות חובה
- < אחראית לקוחות, גביה
- < יכולת אירגונית, שירותיות ומקצועיות
- < שעות עבודה 9:00-17:00
- < העבודה בבני ברק

קו"ח למייל: sari@kav-itonut.co.il

אנשי מכירות תותחים

- < ניסיון במכירות חובה!
- < יכולת עמידה ביעדים
- < תנאים טובים למתאימים
- < סביבת עבודה תומכת

קו"ח לפקס: 03-5796645

למייל: elimelech@kav-itonut.co.il

אתר החדשות החרדי מבית "קו עיתונות"
www.kolhazman.co.il

מהדורת סוף השבוע של "קו עיתונות"

רשת השבועונים המקומית המובילה והגדולה בציבור החרדי

< סביבת עבודה נוחה < תנאים מצויינים למתאימים

//

"הרבנים והכלי-
קודש עוזבים
ומתמעטים,
שמנו לנו למטרה
להכשיר רבנים
מהדור הצעיר,
וברוך ה' במשך
שנים הרבנים,
השוחטים ומנהיגי
הקהילות היו
והינם אלה שלמדו
אצלנו"

"מה יכולתי לענות לו... אמרתי לו רק שכנראה עדיין נשאר מה לעשות. הוא לא היה מרוצה מהתגובה שלי וכמובן הצדק איתו והטענה שלו צודקת – איך ייתכן שמשיח עדיין לא בא. "ובליבי חשבתי שעצם הדבר שיהודי בא אליי בשבת מברכים חודש שבט ומדבר איתי על נושאים ששייכים לזקני החסידים, הוא עצמו מסר של התעוררות בשבילי. "ובנוגע לעצם הדברים, אולי זו בדיוק הבעיה, שכל אחד שואל את חברו או אפילו את הרב שלו מה צריך לעשות, ואילו האמת היא שכל אחד ואחד צריך לשאול את השאלה הנוקבת הזו דווקא את עצמו – מה אני עצמי יכול לעשות ועוד לא עשיתי. "והלוואי ולא נצטרך את כל השאלות והדיבורים הללו, כי משיח יבוא תכף ומיד ממש".

תודתנו נתונה להרב משה מרינובסקי ולשבועון 'כפר חב"ד' על סיועם בהכנת הכתבה

"אספר לכם סיפור 'טרי', מהשבת האחרונה: "בזמן האחרון גדל מספר התיירים מארץ ישראל המבקרים במרוקו. מסיבות ידועות אין טיסות ישירות מהכא להתם ומהתם להכא, אבל במגעים בין שתי המדינות סוכם שיינתנו הקלות מסוימות לנסיעות תיירים למרוקו, וכיום טסים מארץ ישראל למלטה ומשם למרוקו בקלות. "התיירים שהם יותר בני תורה באים לבקר אצלנו. לפעמים אני מתרגש לפגוש ביניהם יהודים בגילי או אפילו מבוגרים ממני שלמדו במסורות חב"ד במרוקו בנעוריהם בזמני או אפילו לפני בואי, ועד היום הם מייקרים ומחבבים מאוד את התקופה ההיא ומדברים עליה בערגה ובגעגועים. "אחד מאלה ניגש אליי בשבת זו ואמר לי: 'מה יהיה?' ברגע הראשון לא הבנתי את כוונתו אך הוא מיד המשיך ואמר: 'הרבי ציווה – עשו כל אשר ביכולתכם להביא את הגאולה בפועל. איך ייתכן שמשיח עדיין לא בא?'

כל ישראל לסוף שבוע מושלם....

יותר עמודים « יותר כותבים « יותר תוכן «
יותר מאמרים « יותר כתבות « יותר סיפורים
« יותר מדורים « יותר מעניין

מבית

קו עיתונות

להשיג בכל יום שישי בדוכני העיתונים ובחנויות הנבחרות

כ"ק האדמו"ר מסקווירא במסע הקודש לאוקראינה

צילום: משה גולדשטיין

שמחת נישואי בת הגר"ד יוסף חבר מועצת חכמי התורה

צילום: יעקב כהן

מרן האדמו"ר מויז'ניץ בביקור בלונדון

צילום: ארי ק.

מסיבת חומש לילדי ת"ת 'אילת השחר' בב"ב

לבקר בהיכלם

השבוע שחלף בחצרות גדולי ישראל

שמחת בר המצוה לבן הרה"ג רבי ראובן זכאים
ראש ביהמ"ד ובית הוראה "זכרון יעקב"

צילום: ישי עמית

נציגי 'טובה וברכה' בכינוס הוקרה בצפת

צילום: דוד כהן

מעמד הכנסת ס"ת לע"נ הגרי"ד שטיין זצ"ל
בבני ברק

כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז בביקור בארה"ב

צדיק מצורה נחלץ

לשרה, והוא ציוה עלי לקרוא את אדוני שיבוא אליו תיכף ומיד. כששמע הנסיך את שמו של ר' לייב נבהל מאד, ואמר: "הנה אני הולך, אני מיד הולך, רק חכה לי רגע אחד עד שאתלבש ותיכף אלך". השתומם האיש מאד למראה הבהלה שאחזה בנסיך כששמע את שמו של רבי לייב שרה'ס. ובינתים הנסיך התלבש מהר ולאחר מכן הלך ברגליו עם היהודי, במקום לנסוע במרכבתו כהרגלו. בבואם אל בית היהודי, ציוה הצדיק את בעל האכסניה שילך לראות את שלום בני ביתו החולים. קיים בעל הבית את צויו של הצדיק, וביינתים הסתודד הצדיק עם הנסיך למשך כמה רגעים. לאחר מכן, ציוה רבי לייב את רבי עזריאל לחבוש את הסוס, ונסעו משם, ואף הנסיך שב להיכלל. כשבא הנסיך לביתו והתבונן על כל מה שקרה לו, תמה על עצמו למה נפחד ונבהל כל כך לרוץ לאיזה יהודי ששמו לייב בן שרה. הוא שלח מיד אנשי חיל לאכסניה וציווה אותם שיביאו אליו את האיש הזקן המתאכסן שם. הם מהרו לשם, אבל כבר לא מצאוהו. חזרו והשיבו לנסיך, שאותו הזקן כבר יצא לדרכו.

חלפה תקופה קצרה, ויום אחד לפני חג הפסח, נאבד פתאום העבד הנכרי של אותו היהודי בעל האכסניה.

חיפשו אחריו בכל המקומות ולא מצאוהו. אז, העלילו הכומרים על היהודי - שהוא שחט את משרתו לחג הפסח, בכדי ללוש בדמו את המצות. תיכף ומיד הושיבו אותו במאסר, והתחילו להציק לו ביסורים קשים ומרים, בכדי שיודה על הפשע שבו הוא מואשם. לבסוף, לאחר שלא היה יכול עוד לסבול את עוצמת המכאובים והיסורים, אמר: "טוב מותי מחיי", ונענה להם. הוא "הודה על כל מה שדרשו ממנו להודות, ועל יסוד "הודאתו", נחרץ דינו למיתה. אז, הביאו את פסק הדין לנסיך וביקשו ממנו שיחתום עליו ויאשר את ביצועו. כשהובא פסק הדין לפני הנסיך, אמר: "אני צריך לנסוע ל"יריד" הנערך במקום פלוני על מנת לקנות סוסים ואני יודע שהיהודי הזה, הוא מבין גדול בסוסים, ולכן אני רוצה שיחיה עד אחר ה"יריד". אקח אותו עמי ליריד, וכשאחזור מן הנסיעה, אמסור אותו בחזרה לידי הכומרים, ואם גם אז ישפטוהו למות, אחתום על גזר הדין. וכך אכן עשה הנסיך. הוא נסע עם היהודי ל"יריד".

והיהודי אכן ביצע את מה שהיה מוטל עליו. הוא המליץ לנסיך איזה סוסים כדאי לו לקנות. בכל אותו הזמן הלכו עם היהודי שומרים, לוודא שלא יברח.

תשמע לי, תתחרט". באותה השעה נפלו פתאום למשכב וחלו בחולי גדול שני בניו ואשתו של בעל הבית. ראה האיש שהסכנה גדולה, רץ אל הצדיק ואמר לו: "הנני מוכן לעשות כל אשר יצוני הרבי, ובלבד שיסיר ממני את המגיפה". אמר לו הצדיק: "לך מהר אל הנסיך, בלי להתעכב, וקרא אותו אלי, ובני ביתך יתרפאו מיד".

הלך האיש בפחי נפש למקום הסכנה ובשליחות מסוכנת זאת, תוך כדי פחד גדול שהיה שרוי בו, עד שהגיע לרחוב הנכרים ושם פילס דרכו לעבר היכל הנסיך. דפק על השער, ואחד מעבדי הנסיך יצא ושאל אותו מה חפצו. השיב: "אני צריך את הנסיך". הלך העבד ואמר למשרתי הבית כי יהודי אחד עומד בחוץ ורוצה לראות את הנסיך. ניגשו המשרתים וסיפרו לנסיך שיהודי אחד מבקש לדבר איתו. אמר הנסיך: "הביאוהו אלי".

כשבא לפניו, פתח היהודי ואמר: "אדוני הנסיך, באכסניה שלי נמצא כעת יהודי זקן ושמו לייב בן

לעת זקנתו של הרב הקדוש רבי לייב שרה'ס, קיבל עליו הצדיק רבי עזריאל מפלוצק, תלמיד המגיד ממאזריטש, ללוותו בדרכיו ונסיעותיו. פעם אחת נסעו לוויילנא, וכששלש פרסאות סמוך לעיר נתקלו בבית מזיגה של יי"ש. שהיה בבעלותו של יהודי עשיר גדול. הם סרו להתאכסן שם.

בבוקר שלח רבי לייב את רבי עזריאל לקרוא לבעל הבית. כשבא לפניו, אמר לו: "לך לרחוב הנכרים, וקרא לי את פלוני הנסיך, ותאמר לו כי באכסניה שלך יש כעת יהודי בשם לייב בן שרה, והוא מבקש מהנסיך שתיכף יבוא אליו". לגלג בעל הבית ואמר: "האם השתגעתי? לעשות כזאת? הרי מי שנכנס לאותו רחוב, אינו בטוח שיצא משם חי, ובנוסף לכך הנסיך, הוא בן מלכים ומעולם לא דיבר עם יהודי, ואיך אעז לבוא ולומר לו שיהודי אחד קורא לו לבוא אליו?" גער בו רבי לייב ואמר לו: "הידעת מי אני? אני לייב בן שרה, ואם לא

משם הלך וקנה
עוד סוסים, כפי
שהיה דרוש
לנסיון. לאחר
שרתמו את
אותם הסוסים
לעגלה, קפצו
פתאום הסוסים
מן הדרך והחלו
להשתולל. הנסיון
שהיה ישוב אז
בעגלה, פחד
שהוא הולך
להתהפך עמה

פי פקודת הכומר נשלח למרחקים בכדי להעליל עלי שרצחתי אותו. יואיל
נא אדוני לשאול אותו, ויספר לך את מה שקר לו".
השתומם הנסיון מאד, ואמר: "עתה ידעתי כי יש אלקים בישראל! אבל
אמור נא לי, מדוע זה שהודית על שקר וחתמת את הנכרי? הרי
בכך הבאשת את ריח היהודים בעיני העמים!" בכה היהודי, ואמר: "לא
היה לי יותר כוח לסבול את היסורים הנוראים ובחרתי מות מחיים".
מיד לאחר שהגיעו לעיר, חקר הנסיון את הנכרי, והוא סיפר לו כל אשר
עבר עליו. או אז, העמיד הנסיון את הנכרי לפני העדים שהכירוהו, והוא
אמר את הכל לעיני הכומר, והכומר לא יכל להכחישו.
סוף דבר היה, שהתקיים ביהודי הפסוק "צדיק מצרה נחלץ ויבוא רשע,
(הוא הכומר) תחתיו".

באחד הימים, ראה פתאום היהודי את עבדו הנעלם מתהלך ב"יריד", ואף
העבד הבחין בו, ורץ אליו בשמחה. הוא נפל לפניו ארצה, ואמר: "תודה
לא-ל שאני רואה אותך פה". שאל אותו היהודי: "מדוע ברחת מביתי,
ואיפה היית?" בכה הנכרי ואמר: "אדוני! אתה טוב לי מאד ואם, אלא
שכומר אחד הסית אותי כמה פעמים שאסע לאיזה מקום רחוק, והבטיח
לי כי שם יתנו לי חלקת שדה ובית גדול. אני לא חפצתי לשמוע לו, אבל
פתאום באחד הלילות בא איש אחד וקרא לי לבוא החוצה, ואז הושיבני
בעגלה, ובכח הובילני לעיר רחוקה. מאז, אני נע ונד ואין לי במה להחיות
את נפשי. רציתי לחזור אליך, אבל הדרך רחוקה ולא היה לי כסף עבור
ההוצאות. גם היום לא הייתי בא בעצמי ל"יריד", אלא שיהודי זקן אחד בא
אלי עם משרתו, והושיבני בעגלה והביאני הנה. כל הלילה ישנתי בעגלה,
ובבוקר כשהתעוררתי, אמר לי: "תחפש כאן את אדונך, כי הוא פה נמצא
ב"יריד". ועכשיו, לאחר שסוף סוף פגשתי אותך, אני מבקש ממך שתקחני
אל ביתך ואל תניחני לגווע ברעב".

לשמע דברים אלה, שבה אליו רוחו של היהודי. הוא הבין שאותו הזקן
ומשרתו הם לא אחרים מאשר שני האורחים הנפלאים ששהו אצלו לפני
תקופה קצרה. לאחר שהתעשת קצת מההתרגשות שאחזה בו, אמר לנכרי:
"בוא עמי, ואצוה לתת לך לאכול". הוביל אותו לבית מזיגה, ושילם בעדו
שיתנו לו לאכול ולשתות כדי שבעו, ואז אמר לו: "תחכה לי כאן, ואל תלך
עד שאבוא לקרוא לך".

משם הלך וקנה עוד סוסים, כפי שהיה דרוש לנסיון. לאחר שרתמו את
אותם הסוסים לעגלה, קפצו פתאום הסוסים מן הדרך והחלו להשתולל.
הנסיון שהיה ישוב אז בעגלה, פחד שהוא הולך להתהפך עמה. או אז אמר
לו היהודי: "אדוני! יש כאן עגלון אחד, שאני מכיר, והוא מומחה גדול
במלאכתו. אם ישר הדבר בעיני אדוני, אקרא לו, והוא בטח יסכים להנהיג
את העגלה. נעתר הנסיון להצעה, והיהודי הלך וקרא לעבדו. לאחר כמה
רגעים, הוא בא עם העבד והלה התיישב על הדוכן ונטל המושכות בידו
והחל להנהיג את הסוסים בלי תקלות.

בדרך, אמר הנסיון ליהודי:

"בטח אתה זוכר כי באת אלי פעם בשליחותו של איזה רב זקן שהיה
נמצא אז בביתך". השיב היהודי: "כן. אני זוכר היטב".

"ובכן" - אמר לו הנסיון - "עתה אגלה לך מה שאמר לי אז, אם כי עדיין
איני מבין כוונתו. הוא אמר לי: אני מבקש ממך דבר קטן. כשיבקשו ממך
לחתום על פסק דין המורה להמית את בעל הבית הזה, תאמר שמקורם יסע
עמך ל"יריד" פלוני על מנת לקנות סוסים, ורק אחר כך תמלא דרישתם.
ואז כשהביאו לי את פסק דינך, ראיתי ונוכחתי לדעת כי רוח אלוקים
ברב הזה, וחשבתי כי מה"יריד" הזה בטח תצמח לך ישועה. והנה, הרי
כבר אנו חוזרים הביתה, ואני ערבתי שאמסור אותך לידי השופטים ואקיים
פסקם, ואיני יודע מה הועיל אפוא אותו רב עם בקשתו?" אמר לו היהודי:
"כשנבוא העירה ונעמוד לפני השופטים והעדים, אז תבין כוונת איש
הפלאות הזה. תדע, שנכרי זה המנהיג את הסוסים - הוא עבדי הנאבד, ועל

לאן נעלם הסידן בחורף?

הירידה העונתית ברמות ויטמין D עלולה להשפיע משמעותית על אוכלוסיות רבות, כפי שמעיד שמו של הויטמין בלטינית - "Calciferol" שפירושו "מוביל הסידן", בהיותו ממלא תפקיד משמעותי בכל הנוגע לספיגת הסידן בגוף • מה הקשר בין עונת החורף לירידה ברמות הסידן בגופנו? • וכמה עובדות על הסידן שלא הכרתם מאת דר' ענת גרינשטיין (ND) נטורופתית

אם כך היכן נוכל להגביר את ספיגת הסידן בגופנו בעונת החורף?

- בדיקת דם לאבחון רמת ויטמין D חיונית ובמידת הצורך ובהמלצת הרופא המטפל צריכת תוספת ויטמין D לפחות במהלך העונה.
- צריכת מזונות העשירים בסידן תוך העדפת מזונות מהצומח (קטניות, עלים ירוקים ביניהם אצות, סויה, זרעי שומשום ואגוזים) שספיגתם יעילה יותר מאשר מזונות מן החי. זאת בשל העובדה, שבמזונות מהחי היחס בין רמת הסידן לזרחן גבוהה, מצב המפריע לספיגה יעילה של סידן משום שהוא אוהב להתקשר חזק לסידן ומקטין את ריכוז יוני הקלציום הזמינים לתפעול הגוף. היחס צריך להיות 2.5 ל-1 לטובת הסידן ובמזונות מן החי היחס הוא לטובת הזרחן. לדוגמה בשר, עוף ודגים - 15 ל-1 לטובת הזרחן. לעומת זאת, בירקות עליים ירוקים היחס הוא פי 2 עד 6 לטובת הסידן.
- הימנעות ממזונות המעודדים הפרשה מוגברת של הסידן מהגוף, כצריכה מוגברת של מלחים, קפאין המצוי בתה, קקאו וקפה, משקאות תוססים העשירים בזרחן, ואלכוהול. מזונות אלו מעכבים את ספיגת הסידן בגוף.

אך אם רק כ- 20% עד 30% מהסידן במזון נספג בגוף - מה בעצם ניתן לעשות?

יש גם פיתרון מתקדם מעולם ה"טקנולוגיה" - בשנים האחרונות פותח בשיתוף אוניברסיטת בן גוריון תוסף סידן חדש - "סידן אמורפי" שספיגתו לפי מחקרים קליניים גבוהה בממוצע פי 2 ובמקרים נמצאה גם ספיגה גבוהה יותר של יותר מפי 4 מתוספי הסידן הנמכרים כיום. בנוסף לתוסף חדשני זה מוכרים גם תוספי הסידן הוותיקים - סידן-פחמתי גבישי וסידן-ציטראט, הנחשב לעדיף על הפחמתי בשל מסיסותו הגבוהה ויחסית בגוף.

שנים ארוכות יותר של בריאות מיטבית לפני תחילתם של תסמיני הגיל השונים.

2. מניעת השמנה - תזונה עשירה בסידן תורמת לתהליך של ירידה במשקל. כמו כן מספקת של סידן בגוף מקטינה את הצטברות השומן בגוף בזכות היותו מעורב בתהליך ייצור החום בגוף המתבצע על ידי פירוק השומן ובכך מאיץ את תהליך הירידה במשקל.

3. חיוני להתפתחות העובר - בתקופת ההיריון מסייע הסידן בבניית מערכת השלד, השרירים, תפקוד הלב והוויזציות השיניים אצל העובר. חסר בסידן זמין יביא לצריכתו ממאגרי הסידן של האם, תהליך שעלול לייצר נזק במידה וימשך לאורך זמן.

4. מסייע בטיפול שייניים שיקומיים - הגוף זקוק לסידן לצורך בניית השיניים ושמידתם. עצם הלסת הינה עצם כמו כל העצמות בגוף ולכן יש צורך בסידן על מנת לחזק אותה. מומלץ לצרוך סידן בעל יכולת ספיגה גבוהה ומהירה לפני, במהלך, ולאחר טיפולי שיניים לחיזוק העצם, לזירוז ההחלמה ולהקלה על הכאבים.

5. מקל על שרירים תפוסים ומקצר זמן שיקום הגוף לאחר ספורט אינטנסיבי - הסידן חשוב מאוד לספורטאים חובבים ומקצועיים בפרט. בין תפקידי הסידן מניעה של שברי מאמץ, כאבי עצמות, כאבי מפרקים, והתכווצויות שרירים. חוסר בסידן יכול לעכב התאוששות העצם והשריר לאחר מאמץ ולחולל כאבים לאורך זמן. סידן אמורפי ננומטרי הנצרך כתוסף ייחודי יכול לנטרל חומציות בגופנו, ובכך יזרז את תהליך התאוששותם של שרירים מכווצים ויקל על כאבים דלקתיים.

6. מפיג מתחים - מחסור סידן בגוף יכול לגרום לנדודי שינה ועצבנות. בשל כך רבים מקפידים לצרוך מזונות עשירים בסידן או תוסף, במהלך הערב ולפני השינה.

במחקר ישראלי נמצא, שבישראל שטופת השמש קיימת בחודשי החורף ירידה משמעותית ברמות ויטמין D, המיוצר באור השמש ומסייע בין היתר לשמירה על רמות תקינות של סידן בדם. נתונים אלו הם טבעיים באירופה הקרה יחסית לישראל, אך קיומם בארצנו עשוי להפגיע רבים ולהוות חידוש. הסיבות לכך עשויות להיות רבות, החל ממודעות הציבור להשלכות החשיפה לקרינת השמש במהלך כל השנה ועד הרתיעה מהרוח והקור.

שמירה על רמת סידן תקינה בגוף היא קריטית להתפתחותם התקינה של ילדים ובני נוער ועד לאוכלוסיה הבוגרת בשל היותו אחראי למעל 300 תהליכים שונים בגוף. אך הבעיה הגדולה עם הסידן אינה דווקא בזמינותו, מאחר והוא מצוי בשפע במגוון רחב של מוצרי מזון - אלא בספיגתו!

ראשית, חלק ניכר מהסידן הנצרך במזון איננו מתפרק במערכת העיכול הפולטת חלק ניכר ממנו וגם אם מתפרק ומשחרר את יוני הקלציום, לא כולו נספג (במעט) לדם. נוספת על כך הנטייה הגוברת בעולם המערבי לספיגה נמוכה יותר של מינרלים וויטמינים מהמזון בעקבות עיבוד יתר וצריכת מזון מתועש, ובמקביל, ריבוי מחלות מעי דלקתיות הפוגעות בספיגת הרכיבים החיוניים באשר הם. כך שבממוצע, רק כ- 20% עד 30% מסך הסידן הנצרך, בעצם נספג.

7 עובדות שאולי לא הכרתם על סידן

1. שני העשורים הראשונים לחייו הם צורה ההזדמנות - גילאי 10-18 הם צורה ההזדמנות העיקרי לבניה מיטבית של העצמות, השיניים ומערכות הורמונליות, עצביות ועוד חיוניות, שילוו אותנו כל חיינו. המטרה היא להתייחס לצריכת הסידן בגילאים אלה כ"רפואה מונעת", שתקנה לנו נקודת מוצא גבוהה יותר בריאותית - ז"א

קצרים

חורף בלי שפעת: המכשיר החדש שמשמיד 99.7% מהחיידקים והאלרגנים בארץ

בכל חורף אנחנו נכנסים למירוץ בלתי נגמר של התחמקויות מהמחלה הבאה. אם חשבתם שהאוויר שבחוץ מזוהם, מסתבר שבבית לעיתים קרובות אנו חשופים אפילו יותר לחיידקים ואלרגנים הנמצאים בחלל הביתי. החדשות הטובות: מכשיר מהפכני לסינון אוויר נוחת כעת בארץ, ומחזיר לבית שלנו את תואר המקום הבטוח ביותר.

בתום תקופה ארוכה של פיתוח, מותג מכשירי החשמל הגרמני Fakir משיק כעת מסנן אוויר מתקדם במיוחד, "Tonic air cleaner Luminoso", אשר מנקה ומסנן את האוויר בבית מ-99.97% מהזיהומים, ביניהם חיידקים, אבק, ריחות, עשן סיגריות ואלרגנים. המכשיר השקט והקומפקטי מצויד בטכנולוגיה יונית למניעת חשמל סטטי ומכיל שישה פילטרים שונים לחלוטין, שביחד יכולים לסנן את האוויר מחלקיקים מכל הגדלים החל מגודל של 0.1 מיקרון בלבד. העוצמה הגבוהה של המכשיר (50 W) מאפשרת לו לטהר אוויר בצורה אידיאלית בחללים של עד 50 מ"ר.

המכשיר מציג את איכות האוויר בחדר באמצעות מסך מגע עם תצוגת LED. חיישן אבק וריחות מווסת את זרימת האוויר בהתאם ומשנה את צבעיו בהתאם לאיכות האוויר בחדר. המסך גם מאפשר שליטה קלה על שש פונקציות הטיהור השונות והגדרת זמן פעולה (טיימר) - זאת בנוסף לאפשרות של שליטה מרחוק בשלט.

מונקדים??

כמה נקודות שכדאי מאוד לדעת על בדיקת נקודות חן

סרטן העור היא מחלה שכיחה בישראל, בה קרינת השמש החזקה מהווה את אחד הגורמים העיקריים להתפתחות נגעי עור. מלנומה היא המסוכנת והקטלנית מבין סוגי סרטן העור השונים. ד"ר להבית אקרמן, מומחית לרפואת עור, מסבירה: "בדיקת נקודות חן ובקרת נזקים, מומלצת ואידיאלית דווקא בתקופת החורף, כאשר העור חוזר לגוון הטבעי שלו, ללא שיזוף, ונותנו בו נגעים עוד מתקופת הקיץ, לאחר שהיה חשוף תקופה ממושכת לשמש".

נקודות חן/שומות מופיעות על עור הגוף ככתם חום שטוח או בולט, כבר בגיל הילדות או בבגרות. קיימת נטייה להדחיק/לא להתייחס דיי ברצינות לנושא של בדיקת נקודות חן על העור - כי זה תמיד שם, משתער לו בנוחות ושתיקה על גבי חלקי העור השונים. אומנם בדיקה תקופתית קבועה, ובזמן, יכולה למנוע את סרטן העור הבא.

טיפים שחשוב להכיר בנושא:

1. יש להגיע לבדיקה תקופתית קבועה אצל רופא עור אחת לשנה (כשאין גורמי סיכון).
2. בבדיקה חשוב לבדוק את השומות גם בעזרת דרמוסקופ. בדיקה פשוטה ולא כואבת יכולה להציל ממצבים בריאותיים חמורים.
3. נקודות משתנות, לא סימטריות, גדולות, בעלות מספר צבעים, חשודות יותר. במידה ויש כאלה, יש לפנות בהקדם לבדיקת רופא. אולם חשוב לדעת כי יש נגעים שפירים לחלוטין בעור אשר שינוי בהם אינו משמעותי ולא מסוכן.
4. גם ילדים צריכים להיבדק בדיוק כמו מבוגרים, אמנם סרטן עור נדיר יותר בקרב ילדים, אך זה קיים.
5. יש לשים לב ולבדוק נקודות חן גם במיקומים חבויים כמו קרקפת, כפות ידים, אצבעות רגליים וכד' - וגם כאן מומלץ לבדוק עם דרמוסקופ ולהוציא כל נגע משתנה.
6. שומות מולדות מומלץ לרוב להסיר כיוון שיש להן סיכוי גדול יותר להפוך לסרטן של העור.
7. כל פצע שאינו מגליד לאחר זמן סביר - מומלץ לבדוק וכן אם שומה גדלה או מדממת.

לסיכום, אומרת ד"ר להבית אקרמן: "חשוב להיות ערניים ולדעת שבדיקה תקופתית פשוטה ולא פולשנית עלולה לשמור על בריאותכם".

וזרח השמש ובא השמש

ראש השנה ומהותם לחזק את ההתקשרות בין החסידים והרבי. עד שהתחדש העניין של רבי וחסיד אצל הבעש"ט – הייתה סוג של ברירות. מבחינה רוחנית כל אחד היה במדרגה של עצמו ללא קשר בין הנשמות. הרבי אומר ש"החסידות הסירה את הברירות" – גילתה את הקשר הנשמתי שבין חסיד לרבי בדיוק כפי שמופיע בהלכה לגבי מלך: "המלך הוא לב כלל עם ישראל" (הרמב"ם), הוא לא רק משפיע על העם מבחינת ראש אלא גם מזרימת הדם כמו בלב.

כל אחד יכול וצריך להתקשר לרבי, וזו התקשרות הדדית – מצד החסיד לרבי ומצד הרבי לחסיד. כפי שמופיע במענה של הרבי בכתב ידו לאישה "כאשר מרגישה את חלישות רצונה הטוב, תסתכל בתמונת הרבי חמי (רבי יוסף יצחק) וכיון שהוא הרבי רועה ישראל אמיתי הרי הוא מביט בה ברגע זה ממש". יש פה משהו נפלא ביותר, הרבי לא נותן לה עצה ללמוד או להתפלל, אלא פשוט רק להסתכל ותדע שגם הרבי מסתכל עליה! בפרשתנו שולח הקב"ה את משה אל פרעה כדי להתרות בו פעם נוספת. הוא אומר למשה שהוא מכביד לב פרעה כדי שיוכל להמשיך במכות, דבר שיביא להאדרת שם ה' ולהראות שיש ניסים בעולם. ואכן, סיפור הגאולה בפועל מתרחש בפרשה שלנו – "בא אל פרעה" במקום "לך אל פרעה". כי אנחנו לא לבד! בא נלך יחד, הקב"ה איתך בכל דרך שתבחר. רק תדע ותרגיש שהוא בא ותוכל להגשים כל חלום.

משה רבנו הוא דמות האב, הרועה הנאמן שלנו. "בא" בהיפוך אותיות זה "אב", זה האל"ף בי"ת שלנו – לסמוך על ה' זה כמו לבטוח בדמות אב שתמיד תשמור עליך.

מסע נשים יוצא לרבי בחודש השמח בשנה, את באה?

בשבת מברכים של חודש שבט חגגנו סמוך ל-770 את שמחת הברית לנכד החדש לוי יצחק, שנקרא על שם אביו של הרבי. בעיצומה של סעודת השבת ב"Brit house" – ביתו של יצחק, המכונה איציק, שנותן בחפץ לב ובהרחבה את ביתו לבריתות שנערכות בשבת בשכונת הרבי בברוקלין, סיפרה לי מרגלית על הצחוק המתגלגל שלה בטיוול עם בעלה לאיטליה.

"את לא מבינה כמה צחקתי. בעלי חשב שמשוהו לא בסדר איתי", היא משתפת. "הוא אמר לי 'צחוק ממתק דינים' וניסה להרגיע את הטירוף שאחז בי" והיא ממשיכה בסיפור: "הסתכלנו על השעון, השעה הייתה 1:40 לפנות בוקר והטלפון צלצל", היא אומרת. "זאת הייתה שיחה מהבית, מניו יורק. קפאתי מייד כשהדובר שאל אם אני גברת מרגלית ואם אני יודעת היכן נמצא בני בן האחת עשרה שהשארנו בבית. הבנתי שמשוהו נורא קרה והתחלתי לצרוח, מה עם הילד? אך עד מהרה הבנו את התמונה המלאה. מכונת "וואן" גדולה דרסה את הילד שחצה את הכביש עם "סקוטר" והילד יצא ללא פגע בחסדי ה'. הנהג פגע וברח אבל המצלמות הראו בבירור שהתאונה, או ליתר דיוק הנס, קרה בדיוק בשעה 6:40 שעות ניו יורק – בזמן שאני צחקתי לי שם בטיוול..."

בשבוע הבא יחול יום י' בשבט, יום ההילולא של הרבי יוסף יצחק, השישי בשושלת אדמו"רי חב"ד. בשנת הסתלקותו י' בשבט חל בשבת פרשת בא, מה שמעיד על הקשר העמוק בין ההילולא שלו לפרשה. בלשון הפסוק "וזרח השמש ובא השמש" – הרבי, חתנו של הרבי הקודם, אמר בהתוועדות חסידית ביום השנה הראשון בצורה רשמית ומוצהרת מאמר חסידות שהיה המשך למאמר שאיתו הסתלק חמיו מהעולם. לכן שני הימים האלה – י' בשבט וי"א בשבט, אלו ימים שיש בהם בחינה של

//

משה רבנו הוא דמות האב, הרועה הנאמן שלנו. "בא" בהיפוך אותיות זה "אב", זה האל"ף בי"ת שלנו – לסמוך על ה' זה כמו לבטוח בדמות אב שתמיד תשמור עליך

חינם

יד מכוונת

ייעוץ והכנה לוועדות הרפואיות של הביטוח הלאומי

הביטוח הלאומי מזמין אתכם לפנות למרכזי יד מכוונת ולקבל:

- ייעוץ והכנה מרופאים מומחים
- סיוע בהכנת התיק הרפואי
- הדרכה אישית לקראת ההופעה לפני הוועדה הרפואית
- שיחת וידיאו און ליין עם רופא מומחה

בואו לממש את הזכויות שלכם, ולקבל שירות באחד מהמרכזים לפי בחירתכם מבלי שתשלמו אפילו שקל אחד!

לקביעת פגישה חייגו *2496

הביטוח
הלאומי

5

1

צילום: נופר בוגנים

1 פחזניות טחינה וסילאן

חברת "אחורה", יחד עם כוהנת הבישול הביתי והשפית ג'קי אזולאי, מגישים לרגל ט"ו בשבט מנה מקסימה וחגיגית של פחזניות עם טחינה וסילאן ושברי פאקנים מסוכרים. מנת קינוח נפלאה וטעימה שתהיה חגיגה של טעמים ויופי להנאת כולם.

מצרכים (לכ-20 פחזניות):

לבצק רבון:

250 מ"ל מים (ניתן להמיר בחלב)
1 כפית סוכר
1 כפית מלח
125 גרם מרגרינה בטעם חמאה
1 כוס קמח
4 ביצים בגודל L

לקצפת:

1 חבילת שמנת צמחית
1 שקית פודינג וניל

לקראמבל:

2/3 כוס קמח
1/2 כוס סוכר חום
75 גרם מרגרינה בטעם חמאה

למילוי:

1 חבילת שערות חלوه
200 גרם פקאן מסוכר קצוץ

להגשה:

מעט אבקת סוכר
1/4 כוס טחינה גולמית
2 כפות סילאן

אופן ההכנה:

- שמים את כל רכיבי הקראמבל יחד בקערת מיקסר עם וו גיטרה ומערבבים עד לקבל עיסה אחידה. בעזרת מערוך מרדדים את הבצק בין 2 ניירות אפייה לעובי דק, ומכניסים להקפאה.
- מכניסים את הבצק הרבון: מרתיחים בסיר את כל החומרים למעט הקמח והביצים. לאחר רתיחה, מוסיפים את הקמח לסיר ומערבבים היטב עד לקבלת בצק אחיד, חלק וללא גושים.
- מעבירים את הבצק רבון לקערת מיקסר עם וו גיטרה ומפעילים. פעולת הערבוב תקרר את הבצק. לאחר שהבצק התקרר מוסיפים את הביצים בהדרגה וממשיכים את פעולת הערבוב עד לקבלת מסה אחידה.
- מעבירים את בצק הפחזניות לשק זילוף עם צנתר חלק רחב, ומזלפים את הפחזניות על גבי תבנית עם נייר אפייה.
- מוציאים את הקראמבל מהמקפיא וקורצים ממנו עיגולים בגודל הפחזניות שזילפנו.
- מניחים עיגול של קראמבל מעל כל פחזנית ואופים בחום של 170 מעלות במשך 40 דקות.
- להכנת הקצפת: מקציפים את כל חומרי הקצפת במיקסר עם וו הקצפה ומעבירים לשק זילוף עם צנתר משונן.
- כשהפחזניות מוכנות מקררים אותן היטב, ולאחר מכן חותכים את ראש הפחזנית ושומרים את מכסה הכיפה שחתכנו.

2 אורז, חומוס ועוף

- ממלאים את הפחזניות בשכבה של שערות חלوه ומעט פקאן מסוכר קצוץ. מזלפים שכבה של קצפת ומפזרים עוד מעט פקאן מסוכר קצוץ.
- מכסים את הפחזנית המלאה בעזרת המכסה ששמרנו ובזקים מעל טחינה גולמית, סילאן ואבקת סוכר בנדיבות.

'מיה תעשיות מזון' מציעה מתכון של אורז עם חומוס ועוף לארוחה חורפית, בריאה ומפנקת, באדיבות פסקל פרץ רובין.

זמן הכנה: כ-20 דקות, **זמן בישול / אפייה:** כ-35 דקות, **זמן בישול גרגירי החומוס:** כ-80 דקות לאחר השרייה של לילה שלם. המתכון מתאים ל-4 עד 6 מנות.

מצרכים להכנת העוף:

3 כפות שמן זית
300 גר' פרגיות חתוכות לקוביות קטנות
1 כף רוטב סויה
1 כף רוטב צ'ילי מתוק
2 שיני שום כתושות

מצרכים להכנת האורז:

4 כפות אורז פרסי או אורז יסמין
2 עגבניות חתוכות לקוביות קטנות
חצי כוס גזר חתוך לרצועות דקות
6 שיני שום קלופות
1 כף מלח
1 כפית פלפל שחור גרוס
1 כף פפריקה
2 כוסות גרגירי חומוס מבושלים ומסוננים
3 כוסות מים או מרק עוף / בשר

אופן ההכנה:

- מחממים שמן בסיר, לאחר שהתחמם, מוסיפים את קוביות הפרגיות ומטגנים קלות. לאחר מכן מוסיפים את רוטב הסויה, הצ'ילי והשום הכתוש, גם את השום מקפוצים, מטגנים מספר דקות ומוציאים.
- בסיר נפרד (סיר רחב ושטוח, שאפשר להכניס לתנור) מחממים שמן, מוסיפים את גרגירי האורז ומטגנים תוך בחישה כ-2 או 3 דקות.
- מוסיפים לסיר את העגבניות, רצועות הגזר ואת שיני השום, מערבבים ומתבלים במלח ופלפל שחור גרוס, מבושלים יחד כ-3 דקות. מתבלים בפפריקה, מערבבים ויוצקים מים או את מרק העוף.
- מוסיפים לאורז את גרגירי החומוס ומערבבים. מכניסים לתנור ללא מכסה ואופים כ-20 דקות, בחום של 120 מעלות צ'.
- לאחר הוצאת האורז מהתנור, מוסיפים מעליו את קוביות הפרגית ומגישים חם.

3 מרק ראמן פרווה

5 ענפים סלרי ללא עלים

4

2

צילום: יסמין ואריה

3

6 פטריות שיטאקי מושרות (אפשר כ-8 פטריות טריות שאמפניון)

1 גזר גדול קלוף
150 גרם טופו חתוך לקוביות 1.5 ס"מ
2 ליטר מים
3 עלי כפיר ליים מיובשים
1.5 כפות מיסו בהיר
4 כפות רוטב סויה
1 כפית מירין
1 כפית שמן שומשום
1 כפית מלח שטוחה

מרכיבים על הצלחת לפני שמוזגים את המרק:

חבילת איטריות סובה (כוסמת) אפשר אטריות ראמן, אטריות אורז או אטריות שעועית
נבטים סינים
בצל ירוק קצוץ

אופן הכנה:

- קוצצים את הסלרי והפטריות רצועות דקות
 - גזר לרצועות גפרור
 - שמים בסיר עם מים (למקרה של פטריות טריות יש לשים אותם לקראת סוף הבישול
 - מרתחים מנמיכים אש מוסיפים כפיר ליים ומבשלים כ-10 דקות
 - בינתיים מבשלים את האטריות הסובה 3 דקות במים רותחים מסננים ושוטפים במים קרים
 - מוסיפים אל מי המרק את המיסו מלח תוך כדי ערבוב עד להמסה מלאה
 - הוסיפו את המירין, סויה והטופו. ובשלב זה את הפטריות הטריות ובשלו לעוד 5 דקות
 - אם אוהבים כרוב ניתן להוסיף יש לחתוך אותו לרצועות דקות
 - אם אוהבים חריף ניתן להוסיף גם לבישול וניתן לשים בצד ומי שאוהב יוסיף עקצוץ למנה
 - זה השלב בו בונים את הקערה:
- בתוך הקערה מוסיפים חופן נבטים ומפזרים מעל בצל ירוק מערבבים את המרק ומוזגים מעל הירקות שבצלחת

באדיבות: עוזי הרוש השף, הטיפעולי של חברת "סודקסו"

4 קוסקוס ופירות יבשים

פירות יבשים מקורמלים (טנזיה) עם קוסקוס אורגני באדיבות סמדר וקנין (סמדי בומבה) ל"סוגת'

צילום: נועם דוד

מרכיבים:

10 תאנים יבשים
10 משמשים יבשים
10 שזיפים (מגולענים) יבשים
150 גר' אגוזי מלך
100 גר' צימוקים
2 בצלים
1 כף סילאן
1/2 כפית קינמון

1/2 כפית פלפל שחור גרוס

אופן הכנה:

- כל פירות היבשים לחתוך לרצועות בעובי של 2-3 ס"מ
 - לקלף את הבצל לחתוך לרצועות דקות
 - לטגן את הבצל עד מצב של צבע זהב
 - להוסיף את פירות היבשים, הסילאן, פלפל שחור גרוס, קינמון לערבב
 - להוסיף 1/4 כוס מים להנמיך להבה ולצמצם את הרוטב.
 - להקפיץ את אגוזי המלך ולאחר מיכן להוסיף לקראת סוף צימצום רוטב את אגוזי המלך
- המלצה-** ניתן להוסיף בזמן ההגשה שקדים, פיסטוקים.

5 קדירת בשר עם חומוס

רכיבים:

1.5 קילו בשר קוביות (יש לבקש בשר המתאים לבישול ארוך נתחים מס: 2.4.6.10)
לציפוי הבשר לפני סגירה- 500 גרם כוס קמח או קורנפלור
2 בצלים גדולים חתוך גס
7 שיני שום פרוסות
4 גדרים חתוכים גס
5 תפו"א קטנים שלמים וקלופים
3 כוסות חומוס משקיות קפואות
חצי שורש סלרי
חצי שורש פטרוזיליה
300 גרם כוסברה באהבה
1,5 ליטר מים רותחים
מלח פלפל
1 כף נמוכה כמון
1 כף נמוכה כורכום

אופן הכנה:

- בקערה מערבבים את קוביות הבשר עם הקמח או הקורנפלור
- מחממים סיר גדול ומגנים את הבשר מכל צד ומעבירים לצלחת
- מנקים את הסיר מהנוזלים ומחממים עם 2 כפות שמן
- מוסיפים בצל ומטגנים כ-2-3 דקות, מוסיפים שום ומערבבים
- מוסיפים גזר, תפו"א, סלרי ושורש פטרוזיליה, מערבבים ומוסיפים את הבשר
- מתבלים כמון וכורכום, מעט מלח ופלפל שחור, מכסים במים ומרתחים
- מנמיכים לאש בינונית ומבשלים ל-2.5 שעות או עד שהבשר מתרכך לגמרי
- טועמים משלימים טעם אם צריך
- מוסיפים את החומוס וחצי כמות הכוסברה ומבשלים לעוד חצי שעה
- לאחר שהנוזלים הצטמצמו מוסיפים את שאר הכוסברה ומערבבים
- מומלץ להגיש על אורז לבן

באדיבות: עוזי הרוש השף, הטיפעולי של חברת "סודקסו"

אפשר לחשוב

קאקורו

מלאו בכל שורה או עמודה ספרות מ-1 עד 9, כך שיתקבל הסכום הרשום בראש העמודה או השורה. אין לרשום ספרה אחת פעמיים באותה שורה או עמודה.

				41	16			
			14	7			10	
		22						12
		12			14			
	5	12	3			4		
7				15				
4				9				
	25							
		4						

			3	42				
		5	7			3	8	
	15				6			
9				10				
8				9			20	14
	17	9			13			
15					17			
17				10				
				13				

9	8							
2		4	9			6		
	6			3	7			
4		2	5		8	1		
	9						4	
		6	4		9	5		3
			1	8			9	
		8			5	3		7
							8	5

6		8	9		2			7
				7		9		
7	9				4			
5					7	3		
4	8						7	5
		7	6					4
			2				1	6
		1		3				
2			4		1	5		3

	9		3				8	
	7			5				6
1		6	2	8				
2		5	4			1		
		4		3		7		
		3			2	9		5
				4	3	5		9
4				1			3	
	3				5		7	

2						5	4	
	3		5	7			2	
			4		8	3		
				5	7	6		4
	4			6			5	
6		5	8	4				
		1	2		4			
	9			3	6		1	
	8	4						2

סודוקו

סודוקו 16

	4		13		7	1		5		9		10	
			6		5	2	4	7	8		14		11
	1				15	10	6			11		8	5
5	11	3	15		9	12		10	14	13	16		1
13				15					3	12			
	12	11	4				15	9		10	7		13
		10	16		3			13	11	7	15		6
	7	6		13	10		9	2			3	11	1
9	6			14		10	7		2	13			
1	2	13	7	12		15		11		5		4	16
				5		13		9	12	14			
4	8				16	1	3		7			13	10
7		5	2	8			3	4					15
			1	2	15	4				10	7	11	
16	15				9		5	7	12	8		3	14
6	10	9	3		14	5		11	1			12	8

9	4		16			7	10	1	11	12			14	8
		7		8		13	12	6		15	14			4
			8	14		4	5				7	2	11	9
		1	6	9		11	3	2	5			16		6
			5	9			3	8	2			16		10
		3	7			14	1		13		6	9	12	5
	9		1		11	6	4	7			10			
8		10	12	3	13				4	9	16	7	1	14
6	16			2	5			14	7		8		15	10
5	15	4		7	10	1	13	11		6	9	14		16
	11		14				16		3			13		2
	1							10		13	15			6
		9		3				8		7	12	10	5	14
12		14	5			11				3				15
			15		4			16	14		13			1
1					14	9				5				8

אל המקורות

היכן מופיעים הביטויים הבאים במקורות:

1. נוצר תאנה יאכל פריה
2. נושא כלים
3. נטה אליו חסד

אִם תִּזְכֹּר אֶת־עֲשֵׂי לִי אֶל־אֱלֹהֶיךָ יְיָ וְיִשְׁכַּחְךָ יְיָ

טריוויה

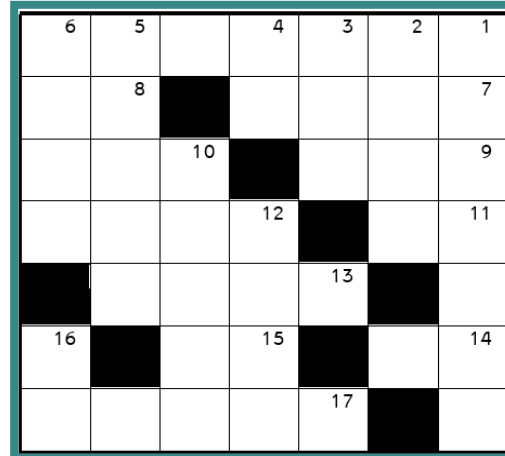
1. מי מלך בהיותו בן 7 שנים?
2. שניים שהתחבאו בפישתי העץ
3. את מה דכו במדוכה ובישלו בפרור?
4. מי אמר למי "אתה האיש"?
5. מי אמר "הבה נתחכמה לו"?
6. "עץ ארז ו... ושני תולעת"
7. בעלה הראשון של אביגיל
8. אש ומים מן השמים. מתי?
9. מה המשותף לאייל, צבי, יחמור ועוד?
10. מי "איננו כי לקח אותו האלוקים"?
11. מי מתואר כ"רובץ בין המשפתיים"?
12. היכן מוזכרים שבעה פרים?
13. מי הן טפת ובשמת?
14. באיזה יום נבראו המאורות?
15. מי היה אביו של אברהם?
16. מי זו הדסה?

תשובות:

לְעֵם אֶת־עֲשֵׂי לִי
וְיִשְׁכַּחְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ עֲשֵׂי לִי
עֲשֵׂי לִי עֲשֵׂי לִי עֲשֵׂי לִי עֲשֵׂי לִי
עֲשֵׂי לִי עֲשֵׂי לִי עֲשֵׂי לִי עֲשֵׂי לִי

תשבצים

התשבצים באדיבות עוזי קייש

מאוזן

1. יציב, המסוגל להתקיים. "כאן בנפל כאן ב..." (נידה כ:)
7. חבר נאמן, רע טוב. "בא... ב..." (מנחות נג.)
8. מספר הצדיקים הנסתרים בכל דור.
9. הזכר בעיזים. "עזים מאתים..." עשרים (בראשית לב טו) (בלשון יחיד)
10. נדר שהמלך שם בראשו בימי חג ובקבלות פנים רשמיות. "לפני המלך ב..." מלכות (אסתר א יא)
11. אגא, בבקשה. "ויאמר אהרן אל משה..." (במדבר יב יא) (בהפוך אותיות)
12. שוחה, בור. "כרו לפני..." נפלו בתוכה (תהילים נד ז)
13. התעסקות בציד. "מחסר..." פטור (שבת יג ה)
14. חרובים. כנוי למנת מזון מצומצמת ודלה ביותר. "וחנינא בני דיו... חרובים" (תענית כד:)
15. בתוכו, בקירבו. "והגית..." יומם (יהושע א ח)
17. ברכות ה... ברכות שאומרים על מאכל, משתה, ריח וכדומה לפני שנהנים מהם.

מאונך

1. כנוי לעם ישראל. "לכו ונלכה..." (ישעיה ב ה)
2. דגן. "רבים יחלו פני..." (משלי יו)
3. אביו של שאול המלך. (שמואל א ט א)
4. רמה. עוזאומק, תוקף. "ובני ישראל יציאים ב..." רמה (שמות יד ח)
5. חדר או ארון לשמירת בגדים. "ויאמר לאשר על ה..." (מלכים ב יב)
6. פועל הקוטף פרות מן האילן. "ה..." וסלו" (שביעית א ב)
10. רומח ארוך עשוי להטילו באויב ולדקרו בו. "בחרב ובחנית וב..." (שמואל א יז מה)
12. זיקנה. "ועד..." אני אסביל" (ישעיה מו ד)
16. משבטי ישראל.

מאוזן

1. אדם ישר ונאמן, איש מהימן. "שפסקו ממנה..." (חגיגה יד.) (בלשון יחיד)
7. מגיבורי החיל לדוד. "המחיים..." (דה"א א יא מו)
8. מאכל מבושל, מנת אוכל מבושלת. "מפני מה..." של שבת ריחו נודף" (שבת קיט.)
9. האם, האומנם. "יקום יעקב כי..." (עמוס ז ב)
10. תמיד. אש שהיתה דולקת תמיד במנורת הזהב שבמשכן ובבית המקדש. "להעלת..." תמיד" (שמות כד כ)
11. מבני אסף בימי דוד. ראש המחלקה החמישית של המנגנים בכלי שיר בבית השם. (דה"א כה יב)
14. מבני דוד, שנוצרו לו בירושלים. "ואלישמע..." (שמואל ב ה טז)
16. אחת ממידות היבש שהיו נוהגות בימי קדם בישראל, שליש איפה. "מחר..." סלת" (מל"ב ז א)
17. כנוי לילד או לתינוק. "הנה..." בכה" (שמות ב ו)

מאונך

1. מקלט, מפלט. "שהשואל..." לך" (אבות ד כב)
2. תפילת מעריב. "גאולה של..." (ברכות ט:)
3. אבי פלטי חתן שאול. "לפלטי בן..." (שמואל א כה מד)
4. אבי אסתר המלכה. (אסתר ב טו)
5. מידת אורח כדי אלפיים צעד. "שבעה ומחצה לכל..." (יומא ו ד)
6. הצתה, גרימת שרפה. "ארבעה אבות נזיקים: השור והבור והמבעה וה..." (בבא קמא א א)
10. ידוע, מפורסם. "בשערים בעלה..." (משלי לא כג)
12. יפה, נחמד. "מה..." אילן זה ומה..." ניר זה" (אבות ג ז)
13. מידה קדומה לנוגעים, ששיטת של "בת", או שנים עשר לוג. "ו..." צדק יהיה לכם" (ויקרא יט לו)
15. שאינו ישר. "אני ישנה ולבי..." (שה"ש ה ב)

זהו את האתר המופיע בתמונה!

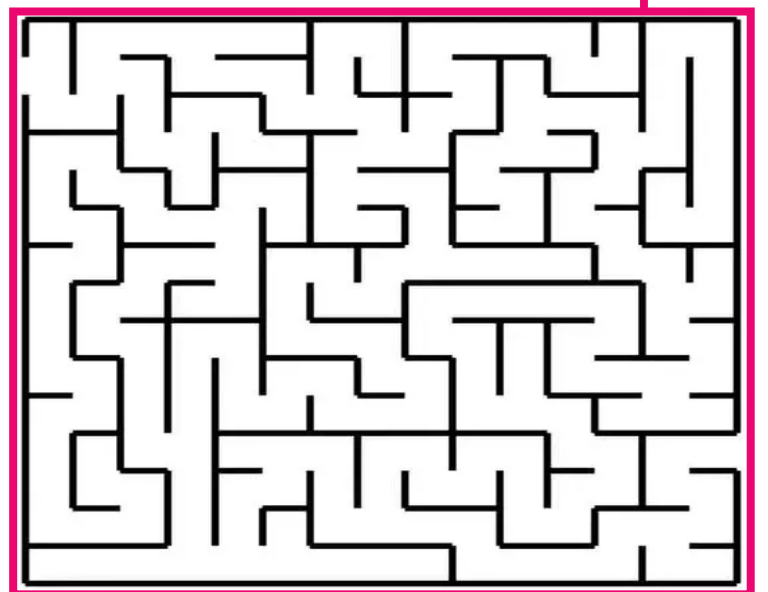
בשבוע שעבר:
נובוסירסק שברוסיה

צילום: ויקיפדיה

מבור

תחילתו של הערב, הילדים יוכלו
 לעבוד על פרויקט זה.
 הם יוכלו ליצור חרית
 מיוחדת, וזו תהיה
 חרית של חרית.

הערה חשובה לילדים

1. ליצור את ראש החרית.

2. ליצור את גוף החרית.

3. ליצור את הזנב.

4. ליצור את העיניים.

5. ליצור את החרית.

6. ליצור את החרית.

- חומרים:
- סוקה
 - סוכה
 - סוכה
 - סוכה
 - סוכה
 - סוכה

חומרים: סוכה, סוכה, סוכה, סוכה, סוכה, סוכה.
 חומרים: סוכה, סוכה, סוכה, סוכה, סוכה, סוכה.
 חומרים: סוכה, סוכה, סוכה, סוכה, סוכה, סוכה.

הערה חשובה לילדים

בני ברק

החגיגה מתחילה

מוזמנים למשכנו החדש
מגוון, שירות ומחיר במקום אחד.

אופטיקה 109 הרשת המובילה והזולה במגזר החרדי עוברת
למשכן החדש עם מבחר ענק של משקפי איכות ממיטב
המעצבים, במחירים הזולים בשוק. בהתחייבות!

עברנו <<<

אופטיקה 109

OPTICA109.COM | 1599-510-910

סניף בני ברק החדש! רבי טרפון 2

בני ברק | ירושלים | ביתר עילית | מודיעין עילית | בית שמש | אלעד | נתיבות

welcome to the **iclmb**
experience

בואו לאוויר טיפוס

מדהימה!

מה תמצאו במתחם הטיפוס iclimb בירושלים?

קירות טיפוס

קו מחשבה

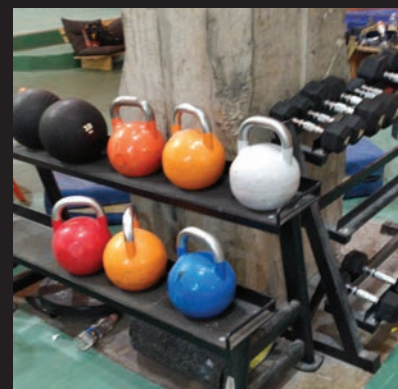
אפשרות לקבוצות, קעמפים
וסדנאות בתיאום מראש

אפשרות לאירועים
וימי הולדת בתיאום מראש

מכירת ציוד מקצועי
לטיפוס וגלישה

iclmb Power
מתחם כח וכוח

iclmb JRV
JERUSALEM

Sometimes Difficult
Never Impossible